

1. 1862. non. 15

ACTELE

privitoare la

Urdirea si infiintierea Asociatiunii Transilvane pentru literatur'a romana, si cultur'a poporului romanu,

date

IN TIPARIU

de

Insasi Asociatiunea.

Sibiu,

in Tipografi'a diecesana.

1862.

BCU Cluj-Napoca

BRCEG 2008 00403

**Rogămîntea mai multor barbați frun-
tasi ai națiunii noastre catra înalt'a Loco-
tiintia c. r. transilvana, pentru a se dá voia
la tienera unei adunari consultatòre în
privinti'a înfiintiarîi unei asocîtiuni pen-
tru literatur'a si cultur'a popor. romanu.**

(In traducere romana. *)

Inalta c. r. Locotiintia!

Semnalulu timpului nostru e progresulu! Sta-
turi, natiuni rivaliséza laolalta in nasuel'a dupa pro-
gresu, . adeca spre inaintarea fericirei universale;
prin desvoltarea puteriloru loru spirituale si mate-

*) Era testulu originalu in limb'a germana alu acestei
petitiuni insemnate e urmatoriulu:

Hohe k. k. Statthaltere!

Das Lösungswort unserer Zeit ist Fortschritt! Staa-
ten und Nationen wetteifern mit einander in dem Stre-
ben nach Fortschritt d. i. nach Beförderung der allgemei-
nen Wohlfart, durch Entwicklung ihrer geistigen und ma-
teriellen Kräfte, Hebung der Agricultur der Industrie etc,
und es unterliegt keinem Zweifel, daß die erste Grund-
lage zur Emporblüfung eines Staates die sittliche Bil-
dung und Aufklärung des Volkes und der dadurch be-
dingte Wohlstand desselben bildet.

riale, prin înflorirea agriculturii și a industriei, și nu sufere nici o îndoială, că fundamentul antaiu alu înfloririi fiecarui stat este cultivarea morală și luminarea poporului, și bunăstarea lui prin acestea conditionată.

Dieses Bewußtsein ist auch bei den hierländigen Romanen erwacht, und sie wünschen Nichts so sehnlich, als die Möglichkeit, dasselbe zu bethätigen und dadurch einer zeitgemässen Kultur und Aufklärung theilhaft zu werden. Daher haben die ergebenst Gefertigten — durchdrungen von diesem allgemeinen Bewußtsein unserer Stammgenossen, und von dem, einem jeden Staatsbürger obliegenden Pflichtgefühl zur Beförderung der Volksbildung, zur Hebung der Industrie und Agricultur, und der dadurch bedingten Wohlfahrt des Staates nach Kräften beizutragen, — als getreue Unterthanen und Diener Er. k. k. Apost. Majestät unseres a. g. Herren und Kaisers, sich berufen gefühlt, über die Mittel, durch welche der angedeutete Zweck der Volksaufklärung, wenn auch nur theilweise erreicht werden könnte, nachzudenken, und sind zu der festen Überzeugung gelangt, daß jener Zweck unter Anwendung des Symbols unseres a. g. kaiserlichen Herrn „Viribus unitis“ d. i. durch Bildung eines Vereins, welcher die Verbreitung der Volksbildung und Beförderung der Litteratur durch vereinte Kräfte sich zur Aufgabe zu machen habe, am sichersten erreicht werden könne.

Da der in's Leben tretende Verein gleich bei seinem Entstehen eines Programmes und gewisser Statuten bedarf, und diese nothwendigen Vorbereitungen nur in einer zu diesem Zwecke abzuhaltenden Versammlung meh-

Cunoscinti'a aceasta s'a trezitu si la Romanii din patri'a aceasta: pentru aceea ei nu dorescu nemicu mai tare, decâtu posibilitatea, de a puté dovedi acést'a in fapte, cá prin aceea se fie partasi luminarei si culturei moderne Dreptu aceea umilitu subscrisii, petrunki de acésta convingere generale a natiunei nóstre si de simtiulu de datorintia a fiecarui cetatianu, dupa puteri a contribuí spre inaintarea culturei poporale, spre promovarea industriei si a agriculturii si spre, de acestea atir-

rerer Mitglieder unserer Intelligenz geschehen könnten, so erachten die ergebenst Gefertigten, gerade den wohlwollenden Absichten der Hohen k. k. Regierung, Hochwelder die möglichste Beförderung der Volksbildung so sehr am Herzen liegt, entgegen zu kommen, wenn sie an Eine hohe k. k. Statthalterei die ergebenste Bitte wagen, womit ihnen die hochgeneigte Bewilligung ertheilt werden möchte, eine beratende Versammlung zum obberührten Zwecke hier in Hermannstadt abhalten zu dürfen.

Den hierüber zu ertheilenden Hohen Bescheid geruhe Eine Hohe k. k. Statthalterei dem gehorsamst mitgefertigten Bischofe Andreas Freiherrn von Schaguna zukommen zu lassen.

Die wir in tiefster Ehrfurcht verharren
Einer Hohen k. k. Statthalterei

Hermannstadt den 10-ten Mai 1860.

gehorsamste Diener

natórea fericire a statului, — cá credinciosí sudítf si servi ai Maiestatii Sale apost. preagratióului nostru Domnu si Imperatu, s'au semtítu chiamati, a eugetá despre midilócele, prin care, — de si barem partialu, s'aru putea ajunge amintítulu scopu alu luminarii poporului, si au devenitu la aceea convin-gere tare, ca acelu scopu mai siguru se póte ajun-ge prin intrebuintarea simbolului preagratióului no-STRU Domnu si Imperatu „Viribus unítis“, adeca prin infiiintiarea unei reuniune, a carei chiamare se fia latírea culturei popolare si inaintarea literaturéi cu puteri unite.

Fiindca infiiintiand'a reuniune indata la începutulu ei are debuintia de unu programu, de nesce statute, — si acestea pregatiri numai intr'o adunare de mai multi membrii ai inteligintiei nóstre s'aru putea întemplá: asia unífitu-subscrisii eugeta, ca previnu tocma întentiuniloru binevoitóre ale inaltului c. r. Regimu, inaltucarui asia de tare 'i jace la ini-ma inaintarea possibile a culturei poporului, — candu asternu inaltei c. r. Locotíintie unilit'a rogare, cá Inaltu aceea se binevoiésca a da licentia spre tie-nera unei adunari consultatóre aici in Sibíiu pen-tru scopulu susatinsu.

Decisiunea inalta, ce va sa se aduca, — se se indure inalt'a c. r. Locotíintia a o indreptá ca-

tra episcopulu celu impreuna subscrisu Andreiu
Barone de Siagun'a.

Intru stima profunda suntemu

Ai inaltei c. r. Locotiintie

Sibiiu in 10 Maiu 1860,

cei mai umiliti servi

Al. St. Siulutiu m. p. — **A. Bar. de Siaguna**
Archiepiscopu si Metro- m. p. Episcopu.
politu alu Albei-Juliei.

Joane Alexi m. p. Episcopu in Gherla. — **Dr.**
Bendella m. p. Consil. de apelatiune — **Basiliu Ratiu** m. p.
prepositu alu capitului metropolitanu din Blasiu. — **Joane**
Pap de Lemeny m. p. Consiliariu c. r. de apelatiune. —
Pavelu Dunca m. p. Consiliariu c. r. de apelatiune.
— **Jacobu Bologna** m. p. Consiliariu c. r. de apelatiune. —
Constantinu Alutanu m. p. Canonicu. — **Stefanu Boeru** m. p.
Canonicu. — **Teodoru Siereni** m. p. Canonicu. — **Constan-**
tinu Pappfalvi m. p. Canonicu metropolitanu. — **Simeon**
Fülep m. p. paroculu Blasiului si Archidiaconu. — **Dr.**
Pavelu Vasiciu m. p. Consiliariu de scóle. — **Nicolau Po-**
pea m. p. Protosingelu eppescu. — **J. Hannia** m. p. Pro-
topopu. — **Antoniu Vestemianu** m. p. parocu gr. cat. —
Petru Manu m. p. Consiliariu de finantie. — **Joane Pan-**
noviciu m. p. protopresviteru alu tractului Sibiiului II. —
Petru Bodilla m. p. Protopopulu Mercurei. — **Joane Ratiu**
m. p. redactorulu Telegrafului Romanu. — **Gavriilu Vajda**
m. p. casieru c. r. de banca. — **Georgiu Zacharia** m. p.
— **Gregoriu Mateiu** m. p. — **Dr. Joane Ratiu** m. p. —
Timoteu Cipariu m. p. Canonicu in Blasiu. — **Ilie Farago**
m. p. rectoru alu Seminariului din Blasiu. — **Nicolau Manu**
m. p. Archidiaconu si economu metropolitanu. — **P. To-**
ma Jeronima Albani m. p. superiore alu monastirei Blasiu-
lui. — **Joane Pamfiliiu** m. p. secretariu archiepiscopescu. —
Joane Rusu m. p. profesoru gimn. in Blasiu. — **Joane Au-**

topeli m. p. profesorul gimn. în Blasiu. — Sinteonu Mihali m. p. Joane Fauru m. p. profesorul. — Joane Popescu m. p. profesorul gimn. — Alesandru Micu m. p. profesorul. — Alimpiu Blasianu m. p. profesorul. — Gedeonu Blasianu m. p. profesorul de teologia. — Joane Stoianu m. p. profesorul gimn. — Joane Moldovanu m. p. prof. gimn. — Teodoru Deacu m. p. Vice-rectorul alu seminarului diecesanu Blasianu. — Franciscu Gyulai m. p. profesorul. — Aronu Boeriu m. p. cancel. metrop. — Gavriile Popu m. p. profesorul de s. scriptura — V. Popescu m. p. — Josifu Tartia m. p. prof. de teologia. — Joane Abdulianu m. p. preside c. r. de tribunalulu urbarialu. — Luca Nobilu de Prunculu m. p. substitutul procurorulu de statu c. r. — Constantinu Pantiu m. p. adjunctul jud. c. r. — Samuilu Paserariu m. p. directorul de cancelaria — Joane Florianu m. p. adjunctul c. r. de judec. — N. Sius-tai m. p. auscult. c. r. — Nicolau Voinescu m. p. — Joane Ivanovicu m. p. adjunctul. — Joane Puscaru de Gridu m. p. — Joane Popasu m. p. I. protopopu alu Brasiovului. — Petru Germanu m. p. protopopu. — Joane Petricu m. p. protopopu. — Gavriile Munteanu m. p. directorul gimnasiale. — Josifu Baracu m. p. catechetul si profesorul. — Davidu Almasianu m. p. prof. gimn. — Vasilie Oroianu m. p. prof. gimn. — Stefanu Josifu m. p. prof. gimn. — Jacobu Muresianu m. p. redactorulu Gazetei Transilvaniei. — Georgiu Belissimus m. p. rectorulu scolei norm. din Brasiovu. — Dimitrie Nicolau m. p. membru de comunitate. — Apostolu Efst. Popp m. p. membru alu gremiului negutiatorescu. — Joane G. Joanu m. p. membru alu camerei comerciale din Brasiovu. — Georgiu Juga m. p. pres. alu gremiului negutiatorescu. — Joane Zippa m. p. membru alu eforiei scolare. — Georgiu R. Leka m. p. membru alu eforiei scolare. — Nicolau T. Ciurcu m. p. membru alu eforiei scolare. — Dimitrie Orgidanu m. p. preotul. — Georgiu Nica m. p. membru de comunitate. — Joane Leca m. p. curatorul bisericescu. — Stefanu Rusu m. p. auscultantulu c. r. de tribunalulu. — Joane Manolea m. p. reprezentantulu. — Toma Vasiliu m. p. parocu. — Manole E. Burbea m. p. curatorul. — Joane Mertianu m. p. protopopu. — Bartolomeu Baiulescu m. p. adm.

parochialu in Brasiovu. — Joane Dumbrava m. p. parocu. — Georgiu Persenariu m. p. parocu. — J. Verza m. p. parocu gr. or. in Satulungu. — Joane T. Teslovanu m. p. directoru scolaru. — Joane Popoviciu m. p. notariu. — Neagoe Popea m. p. parocu in Satulungu si ases. cons. — Radu Popea m. p. parocu. — Petru Popescu m. p. protopopu. — Joane Romanu m. p. notariu c. r. — Augustu de Papu m. p. protopopu gr. cat. in Alba-Julia. — Augustinu Ladai m. p. — Nicolau de Nemes m. p. perceptoru de dare. — Petru Piposiu m. p. — Ilie Macelariu m. p. — George Popp m. p. — Nicolau Apoldianu m. p. economu in Alba-Julia. — Axente Severu m. p. proprietariu de casa si de pamentu, Cavaleru alu ordinelui c. r. austr. Franciscu Josifu si alu celui imp. rusescu alu St. Annei, decoratu cu crucea de aur cu coróna pentru merite etc. — Nicolau Veltianu m. p., actuariu c. r. pretorialu. — Ilie Vlása Ciucudianu m. p. protopopulu Ariesiului. — Joane Marginianu m. p. actuariu c. r. — Dimitrie Ratiu m. p. senatoru. — Parteniu Ratiu m. p. v. jude salineloru romane. — Georgiu Mezei m. p. docente in Turda. — Ladislau Campianu m. p. asistente c. r. de contributiune. — Petru Ratiu m. p. admn. tractului Turdii gr. cat. — Joane Balogu m. p. parocu gr. or. in Turda. — Joane P. Maior m. p. posesoru. — Alesandru Silasi m. p. perceptoru c. r. in pensiune, decoratu cu crucea de aur pentru merite. — Sierbanu Lupulu m. p. posesoru — Joane Rusu m. p. cancel. c. r. de pretura. — Petru Anca m. p. docinte primariu. — Basiliu Dumbrava m. p. docinte. — Nicolau Harsianu m. p. docinte. — Nicolau Marinoviciu m. p. — Catana Rudolfu m. p. negociatoriu. — Mateiu Nicola m. p. notariu publicu c. r. in Alba-Julia. — Josifu Crisianu m. p. posesoru de pamentu. — Nicolau Görög m. p. Curatoru alu bisericei gr. or. in A. Carolina. — Alesandru Tordasianu m. p. parocu gr. or. in Alba-Julia. — Nicolau Bergianu m. p. cetatianu. — Dimitriu Bergianu m. p. cetatianu. — Nicolau Barbu m. p. auscultantu c. r. — Nicolau Gaitanu m. p. asesoru c. r. la tribunalulu urbarialu. — Joane Campianu m. p. parocu gr. or. — Joane Maioru m. p. posesoru. — Ioane Fekete m. p. posesoru — Ioane Alesandrescu m. p. proprietariu. — Georgiu Földreanu m. p.

posesoru si notariu. — Dimitrie Moldovanu m. p. posesoru. — Petru Nemes m. p. actuariu c. r. — Popp m. p. — Ioane Catona m. p. proprietariu. — Georgiu Marinoviciu m. p. — Mihaile Orbonasiu de Vajda-Huniadu m. p. actuaru c. r. de pretura. — Alesandru Siotropa m. p. perceptoru c. r. — Daniilu Fogarasî m. p. actuariu c. r. de pretura in Santu Imrulu Gurghiului. — Florianu Mikesiu m. p. adiunctu c. r. de pretura. — Stefanu Branea m. p. protopopu gr. res. alu Gurghiului. — Simtionu Petru m. p. clericu absolutu. — Cristea Teodoru m. p. jude. — Alesandru Lazaru m. p. Consiliariu c. r. de tribunalulu provincialu. — Nicolau Moluariu m. p. proprietariu. — Ioane Fckete m. p. protopopu gr. cat. alu Clusului. — Nicolau Pap m. p. parocu gr. cat. — Toma Pap m. p. paroculu Feleacului, — Gregoriu Pap m. p. parocu. — Vasiliu Rosiescu m. p. parocu si adm. prot. — Macedonu Pap m. p. prepositu capitulariu in Gherla. — Mateiu Pop de Grideanu m. p. pretoru c. r. — Mihaile Crisanu m. p. protopopu gr. cat. in Sz. Reghinu. — Mihaile de Orbonasiu m. p. consiliariu c. r. de trib. prefecturalu. — Teodoru Moldvai m. p. parocu gr. cat. — Ioane Balomiri m. p. adiunct c. r. de pretura. — Alesaadru Nemes m. p. actuariu c. r. de pretura. — Ioane Sipotariu m. p. concipistu de advocatura. — Ioane Moldovanu m. p. adiunctu c. r. de castastru. — Lazaru Dragosiu m. p. cetatianu in opidul Ghilau. — Josifu Brencianu m. p. preside c. r. la comptabilitatea de dare in pensiune. — Alesandru Bohetielu m. p. — Ioane Sodo o m. p. canonicu. — Mihaile Pavela m. p. notariu consist. — Vasiliu Popu m. p. prefectu studiiloru. — Isidor Colciariu m. p. vice-notariu consist. — Lazaru Huza m. p. archivariu eppescu. — Alesandru Silasi m. p. protocolistu eppescu. — Ioane Amlerco m. p. canonicu. — Ioane Guloviciu m. p. canonicu. — Stefanu Biltiu m. p. canonicu. — Mihaile Sierbanu m. p. canonicu. — Simeon Bocsia m. p. protopopulu Gherlei. — Teodoru Lupu m. p. cancelistu c. r. de pretura. — Daniila Napoianu m. p. ceremoniariu eppescu. — Iosifu Cergedi m. p. — Petru Rosca m. p. adiunctu c. r. de tribunalu. — Ioane Onitiu m. p. advocat.

Respunsulu inaltei Locotiintie c. r. la petitiunea de mai susu. *)

Presidiulu c. r. locotiintie Transilvane.

Sibiiu in 12. Juliu 1860.

Nr. $\frac{2475}{8-12}$ 1860.

Esselehti'a Vóstra!

Prin petitiunea catra c. r. locotiintia, data in Sibiiu 10. Maiu 1860, — pre carea ati subscrisu-o si Esselehti'a Vóstra, — ceru mai multi Romani intelligenti licentia, cá pentru pregatirile debuincióse

*) Acelasiu respunsu in testulu originalu germanu e urmatoriulu:

Hermannstadt am 12. July 1860.

Nr. $\frac{2475}{8-12}$ 1860.

Gueere Excellenz!

In der von Eurer Excellenz mitunterfertigten Eingabe an die k. k. Statthaltereidto Hermannstadt 10. Mai 1861. wird von mehreren der Intelligenz angehórigem hiesländigen Románen die Bewilligung angesucht, wegen Errichtung eines Vereines, welcher die Verbreitung der Volksbildung und Befórdderung der Literatur zur Aufgabe haben soll, im Zwecke der hiezu nothwendigen Vorbereitungen eine berathende Versammlung in Hermannstadt abhalten zu dürfen.

spre înființarea unei reuniuni, carea se aiba de scopu latirea culturai populare și înaintarea literaturai, — se se pōta tiené o adunare consultativa în Sibiu.

De si sum totudeuna gata, a dá spriginu în-
naintatoriu ori si carei întreprinderi de unu folosu
comunu: totusi, privindu la §. 16. alu legii de
reuniune din 26. Noembre 1852. nu sum în stare,
înca acum a încuyiinția cererea acésta.

Obschon gerne bereit, jedem gemeinnützigen Unter-
nehmen die förderliche Unterstützung zukommen zu lassen,
bin ich mit Rücksicht auf den §. 16. das Vereinsgesetzes
vom 26. November 1852! dennoch nicht in der Lage, dem
dießfälligen Ansuchen jetzt schon willfahren zu können.

Nach dem Schlußabsage des vorerwähnten Paragra-
phen muß nämlich der Eingabe um die vorläufige Bewilli-
gung um die Ermächtigung zu den vorbereitenden Maßre-
geln für die Bildung eines Vereines der Plan des Unter-
nehmens und der Entwurf der Statuten, wenn auch nur
in den wesentlichsten Bestimmungen, beigelegt werden.

Nachdem jedoch die vorerwähnten Erfordereisse in der
fraglichen Eingabe nicht enthalten sind, so wären daher
die zur vorläufigen Beleuchtung des eigentlichen Zweckes
und Planes des zu errichtenden Vereines nothwendigen
Statuten — wenn auch nur in allgemeinen Umriffen —
nachträglich beizubringen.

Bei diesem Anlasse kann ich übrigens nicht umhin,
die Aufmerksamkeit Euerer Excellenz schon jetzt dahin zu
lenken, daß ich die Errichtung eines exclusiv nationalen

In intielesulu capetului amintitului paragrafu debue fiecare petitiune pentru concesiunea antecede-
dente, pentru indreptatirea, de a pregati mesurile
spre infiintiarea unei reuniuni, — se fie instruata
cu planulu intreprinderi si proiectulu statuteloru, —
acesta desi numai in cele mai esentiale hotariri.

Deórece dara cerintiele atinse nu se afla in
petitiunea respectiva: asia aru fi inca de produsu
statutele, — macar si namai in schitie generale, —
care cercuscriu inainte scopulu si planulu infiinti-
tiundeii reuniuni.

Bereines nicht für zulässig erachte, am allerwenigsten aber
meine Zustimmung dafür zu ertheilen in der Lage setu
würde, daß der fragliche Verein in seiner Constituirung
derartige Formen und Einrichtungen, wozu insbesondere
auch die Art des Titels, welchen derselbe führen soll, ge-
hört, sich aneigne, welche geeignet wären, denselben als
eine von den übrigen hierländigen Nationalitäten in osten-
sibler Weise getrennte, und exclusiv nationalen Tendenzen
huldigende Association erscheinen zu lassen.

Genehmigen Euere Excellenz die Versicherung mei-
ner ausgezeichneten Hochachtung.

Der Gouverneur.

Liechtenstein.

An Se. des Herrn k. k. wirkl. geheimen, und auffer-
ordentlichen zeitlichen Reichsrathes, und hochwürdigsten gr.
orientalischen Bischofs, Andreas Freiherrn von Schag-
guna, Excellenz, derzeit in Wien.

Cu ocasiunea aceasta intr'altel voi a atrage atentiunea Esselentiei Vóstre intr'acolo, ca eu nu tienu de concessibile infiintiarea unei reuniuni eschisivu-nationale, cu atatu mai putinu asiú fi in stare a 'mi dá invoél'a, cand reuniunea respectiva siar însusí in constituirea sa astfelu de forme si institutiuni, — unde in spetie se tiene si titululu, pre care va se'lu pórté, — care o-arú cualificá de o asociatiune, ce s'ar despartí de celelalte nationalitati conlocuito're intr'unu modú ostensibilu si ar serví tendintielor eschisivu-nationale.

Primiti Esselent'ia Vóstra asigurarea despre deosebitu-mi respectu.

Guvernatorulu

BCU Cluj / Central ~~Lichtenstein~~ in. p.

Catra Esselenti'a sa Domnulu Consiliariu c. r. intimu de statu si consiliariu estraordinariu timpuralu alu senatulu imperialu si ilustrisimulu Episcopu gr. or. Andreiu Baronu de Siaguna, aflatoriu de presinte in Viena.

**Representatiunea Esselentiei Sale D-lui Episcopu Andreiu Baronu de Siagun'a
catra presidiulu inaltei Lucutiintie c. r.
transilvane, dto 6. Decemvre 1860.**

Nr. 981-1860.

Inaltu c. r. Presidiu Guvernialu!

In legatura cu harti'a inaltulu presidiu alu Locotiintiei din 12. Julie a. c. N. Pres. ²⁴⁷⁵ anu
8-12

onóre a asterne spre mai departe urmare Proiectulu de Statute alu Societatei pentru literatur'a si cultur'a poporului romanu, si pentru inaintarea industriei si a agriculturii cu acéea umilita rugare: cá Inaltulu Presidiu cu privire la starea cea de facia a acestei tieri de Coróna, precumu si la Credinti'a si alipirea Natiei romane catra Tronulu Maiestatei Sale, si catra Guvernulu Preainnalt-aceluiasi, precumu si la Diplom'a imperetésca din 20. Octom. a. c. se binevoiésca a substerne Maiestatei Sale acestu Proiectu de Statute alu numitei Asociatiuni si a midiloci incuviintiarea lui cea dorita de o natia, carea au datu nenumerate dovedi despre alipirea sa catra Tronulu maiestaticu, si alu carei patriotismu curatu si strainu de ori ce separatismu ostensibilu se dovedesce si cu §-fulu 4. alu Statutelu, unde limpede se díce: ca Membrii acestei Assotiatiuní potu fi de ori ce religia si natia.

Cu deosebita adunca cinstire suntu
Alu Innaltulu Presidiu.

Sibiiu 6. Decem. 1860.

Responsulu inaltei Locutiintie la reprezentatiunea Esselentiei Sale D-lui Episcopu Andreiu Baronu de Siagun'a, data-tata din 6. Decemvre 1860. *)

Nr. Pres. $\frac{240}{8-12}$ 1861.

Eselenti'a Vóstra!

Inalt'a cancelaria aulico-transilvana, prin descoperirea sa din 22. ale acesteia Nr. 84, in intielesulu §§. 15. si 16. ai legii de reuniune din anulu 1852. (F. L. J. Nr. 253) a datu imputernicire spre pregatirea mesuriloru pentru infiintiarea unei reuniuni spre inaintarea literaturii si culturii poporului romanu, apoi spre propasirea agriculturii si industriei.

*) Acelasi responsu in testulu originalu:

Nr. Pres. $\frac{420}{8-2}$ 1861.

Guer Excellenz!

Die hohe k. siebenbürg. Hofkanzlei hat laut Eröffnung vom 22. d. Mts, Nr. 84. die Ermächtigung zu den vorbereitenden Maßregeln behufs der Errichtung eines Vereines zur Beförderung der Literatur und Bildung des romanischen Volkes, dann zur Hebung der Agrikultur und Industrie, im Sinne der §. 15. und 16. des Vereinsgesetzes vom Jahre 1852. R. G. Bl. Nr. 253, zu erteilen befunden.

Hievon beehrt man sich Guer Excellenz in Erledigung der Eingabe vom 6. Dezember v. Js. Nr. 981.

Imi tienu de onóre, a insciintia pre Esselesia Vóstra despre aceasta hotarire la representati'a din 6. Decem. din anulu trecutú Nr. 981. cu acea rugare, ca proiectulu statuteloru la timpulu seu salu aratati incóce, cá apoi in inteliesulu §. 4. alu legii de reuniune pe calea prescisa sa se póta midloci aprobarea cea mai inalta spre constituirea acestei reuniuni.

Primiti Esselesia Vóstra asigurarea despre deosebit'a-mi stima.

Sibiiu in 31. Ianuariu 1861.

Guvernatorul.

Liechtenstein m. p.

BCU Cluj / Central University Library Cluj

unter Rückschlus der Anlagen derselben, mit dem Ersuchen in die Kenntniß zu setzen, den dießfalls verfaßten Statuten=Entwurf seinerzeit hieher vorzulegen, um in Sinne des §. 4. des Vereinsgesetzes die Allerhöchste Genehmigung zur definitiven Constituirung dieses Vereins im vorgeschriebenen Wege erwirken zu können.

Genehmigen Euer Excellenz die Versicherung meiner ausgezeichneten Hochachtung.

Hermannstadt am 31. Jänner 1861.

Der Gouverneur

Liechtenstein.

Er. des Herrn k. k. wirklichen geheimen Rathes, hochwürdigem griech. orientalischen Herrn Bischofes, Andreas Freiherrn von Schaguna, Excellenz.

Invitatiunea Eselentiei Sale D-lui Episcopu Andreiu Baronu de Siagun'a facuta prin diuarele nationale, la tienera unei adnari pentru facerea mesurilor pregatitoare spre infiintarea Asociatiunei.

Prin Emisulu Innaltei Cancelarii aulico-transilvane din 22. Ian. a. c. Nr. 84, sau datu voie pentru facerea mesurilor pregatitoare spre infiintarea Asociatiunei pentru Literatur'a si cultur'a poporului romanu, si pentru innaintarea industriei si a agriculturii, conformu cu §. 15. litt. a. a legii de Reuniune.

Fiindca in petitiunea, prin carea sau cerutu innalt'a licentia pentru infiintarea Asociatiunei mai susu pomenite, sau facutu rugarea, ca resolutiunea sa se indrepteze catra mine subscristu Episcopu, precum au si urmatu; asia aducandu aceasta la cunostintia publica, invitezu pe toti aceia, carii au subscrisu petitiunea din 10 Maiu 1860. si dorescu a lua parte la infiintarea acestei asociatiuni, ca pe $\frac{9}{12}$ Martie sa se afle la Sibiu, cu care privilegiu sa se asiedie statutele necesarie ale acestei Asociatiuni, si apoi sa se astearna la Maiestatea Sa Imperatulu spre aprobatiunea prea innalta. *)

Sibiu 22. Fevr. 1851.

Andreiu Bar. de Siaguna.
Episcopu.

*) Onorata Redactiune a „Gazetei Trans.“ e rogata a primi invitatiunea aceasta in coloanele foiloru sale.

Protocolulu

Conferinției ținute în Sibiu în $\frac{9}{21}$ Martiu 1861. în Casele seminariale în privința Reuniunii pentru literatură și cultură a poporului român, și anumite în privința compunerii statutelor aceleia, spre a se substerne spre aprobarea preșalță, — conchiamate în 20-lea Februarie s. v. prin jurnalele naționale din patria de către Eselenția Sa D. Episcopu Baronulu Andreiu de Siaguna.

La această Conferință au fost de față sub președinția Eselenției Sale Preșantitului Episcopu Andreiu Baronu de Siaguna: D. Ioanu Branu Popu de Lămeni Cons. de apelatiune. — D. Ioannu Alduleanu Cons. de Apelatiune. — Dr. Bendella Cons. de Apelatiune. — D. Jacobu Bologa Cons. de Apelatiune. — D. Petru Mannu Cons. de Finanție. — Dr. Pavelu Vasiciu Cons. de școlă. — D. Pavelu Dunca Cons. de Apelatiune. — Illie Macellariu Cons. de țiera. — D. Georgiu Băritiu Directoru de fabrică. — D. Ioannu Puscariu Prețoru. — D. Ioannu Panoviciu Protopopu. — D. Petru Badilla Protopopu. — D. Ioannu Hăneă Protopopu. — D. Nicolae Popea Protosingelu. — D. Petru Popescu Protopopu. — D. Antoniu Vestemianu Parochu. — D. Ioannu Ratiu Paroch. — D. Axente Severu Proprietariu. — D. Nicolae Gaetanu Assesoru urbarialu. — Dr. Ratiu Advocatu. — Dr. Stoia — D.

Nicola Notariu publicu. D. Ioanu Codru Adiunctu c. r. de Pretura. — D. Const. Stejaru Capitanu c. r. — D. Ciurcu Negutiatoriu. — D. Dr. Nemesiu. — D. Vasile Axente Actuariu. — D. Romanu Notariu. — D. Romanu Redactoru. — D. Petru Rosca Adiunctu. — D. Jeremia Margineanu Capit. c. r. — D. Onitiu Advocatu. — D. Alesandru Bacu Oficialu milit. c. r.

Conferiniii'a s'au inceputu la 10. óre nainte de amédiu.

Siedinti'a I.

Din $\frac{9}{21}$ Martiu 1861.

1). Eselentia Sa D. Episcopu Siaguna deschise Conferinti'a prin o cuventare potrivita, impartasindu adunarei despre tóte lucrurile, ce au decursu in privinti'a infiintiandei Reuniunei dela prima petitiune din 10 Maiu 1860. pana in tempulu de facia, si mai pre urma predà tóte actele atingátore adunantieii spre urmare mai departe. Cuventarea prementionata dinpreuna cu aclusele ei se adauge aici in alaturare si e de cuprinsulu urmatoriu: *)

2). Dupa acést'a se alésera de secretari ai Conferintiei D. D. Georgiu Baritiu Directoru de fabrica, si Nicolae Popea Protosingelu.

*) vedi-o la capetulu protocolului!

3). Mai incolo s'au cetitu petitiunea din 10. Maiu 1860. subscrisa de Archierei si de 180. Romani inteliginti din diverse parti ale Transilvaniei, pentru incuviintiarea Reuniunei, apoi resolutiunea Principelui Guvernatoriu Liechtenstein dto 12. Juliu 1860., prin carea ni se da indreptare spre a substerne mai intaiu celu pucinu in schitiare statutele Reuniunei, precum si resolutiunea cea mai próspecta din 31. Ianuariu a. c. iaresi din partea in. Guvernu, prin carea Reuniunea se aprobéza in tesi, dandunise voie totu odata a seversî prelucrarile de lipsa, spre care sfersitu s'au si conchiamatu apoi Conferinti'a de facia.

4). S'au hotaritu, ca lucrarile aceste conferintiale sa decurga in siedinti'a plenara.

5). In urm'a acestor'a s'au luat la desbatere cele 4. proiecte de statute unulu cate unulu, si 1. alu Eselentiei Sale D. Episcopu Siagun'a, compusu din celelalte trei si substernutu Guvernului in urm'a resolutiunei celei dintaiu, 2. D. Georgiu Baritiu au deprecatu cetirea proiectului D-niei sale 3. s'au cetitu alu D. Canonicu Timoteiu Cipariu si 4. alu D. Pretore Ioanne Puscariu; apoi se desbatura aceste proiecte si in fine se decisé, cá se se aleaga o comisiune, carea sa esaminedie si mai cu patrundere proiectele pomenite si in siedinti'a urmatória sasi dea parerea despre acela, pre ca-

rele l'aru afla mai bunu si mai potriyitu cerintieloru asociatiunei dimpreuna cu modificatiunile, ce aru veni a se face la acelauiu; si asiá puntulu 4-lea se modificà prin decisiunea acést'a in chipulu aretatu.

6). De membrii comisiunei cestionate se alesera D. D. Ioannu Branu de Lemeni, Ioannu Aldulianu, Georgiu Baritiu, Ioannu Puscariu, Jacobu Bologna, Dr. Ratiu, Dr. Stoia, Dr. Nemesiu, Dr. Bendella, Ioannu Codru, Nicolae Gaetanu, Illie Macellariu, Axente Severu, Ioannu Hannea, Antoniu Vestemianu, Advocatulu Onitiu.

Cu acestea s'au inchisu siedinti'a la 2. óre dupa amédiu.

Cluj / Central University Library Cluj

Siedinti'a II.

Din $10/_{12}$ Martiu 1861.

1). Conferinti'a s'au reinceputu la 10. óre painte de amédiu cu autentizarea protocolului siedintiei de ieri.

2). Dupa acést'a comisiunea aleasa in siedinti'a de ieri pentru esaminarea celoru patru proiepte de statute., repórta prin alesii sei D. D. Cons. Ioannu Aldulianu si Pretore Ioannu Puscariu, ca au esaminatu acumu pomenitele proiepte de statute, dér neavendu timpu suficiente nu putura elabora decatu numai doue sectiuni de statute pane

la §. 11., remanendu inca trei sectiuni inderetru; si asiá se puse intrebarea: Ca continuasi-va comisiunea elaboratulu seu mai departe, seu se se faca acést'a in siedintia plenara? si s'a decisu, a se continua elaborarea mai departe a statuteloru in siedintia plenara.

3). Deci la dorinti'a comuna s'au cetitu mai antaiu operatulu celu nou de statute prin D. Pretoru Puscariu pane la sectiunea 3-a §-lu 11. desbatenduse dupa aceea pe rendu unulu cate unulu dintre paragrafi.

4). Mai antaiu s'au luat la desbatere numirea Asociatiunei, si dupa o discussiune mai seriósa s'au primitu numirea de: „Asociatiune Transilvana pentru literatur'a romana si cultur'a poporului romanu“. —

5). Dupá aceea s'au purcesu cu desbaterea mai departe din §-u in §-u, si cu pucine modificatiuni si adause sau primitu de bunu intregu operatulu pane la §-lu 11. exclusivu.

6). Mai incolo s'au defiptu principiiele generale pentru sectiunile 3-a, 4-a si 5-a de statute, si apoi s'au incredintiatu si elaborarea acelora dupa principiiele generate defipte Comisiunei si respective D. D. Cons. Aldulianu si Pret. Puscariu.

7). In fine D. Dr. Ratiu impreuna cu Parintele Antoniu Vestemianu, fiindu impededati in sie-

dinti'a I. prin desbaterile, ce urmara, — descoperu Conferintiei: Ca D-niile sale sunt insarcinati de Eselenti'a Sa D. Metropolitu Alesandru Sterca Siu-lutiu, a comunica bucuri'a Esel. Sale pentru Aso-ciatune, ca Inaltu-acelasiu din caus'a bólei fu im-pedecatu de a lua parte in persóna, ca promite din partesi totu ajutorulu putinciosu pentru Asociatiune, Siedinti'a s'au inchisu la 2. óre dupa amédu.

Siedinti'a III.

Din $1\frac{1}{2}$ Martiu 1861.

1). Siedinti'a sau deschisu la 10. óre cu au-tenticarea protocolulu Siedintiei II.

2). Dupa aceea Comisiunea prin alesii sei DD. Consiliariu Aldulianu si Pretore Puscariu reporta Conferintiei, ca este gata cu elaborarea celoru trei sectiuni restante din statute; deci se continuà des-baterea acelora in plenariu din §-u in §-u, pane la finitu, si modificanduse si adaugenduse cele de lipsa s'a primitu de bune si acestea, si asiá s'au stabilitu de Conferintia urmatóarele statute ale Aso-ciatunei:

Statutele.

Asociatiunei transilvane pentru tileratur'a romana, si Cultur'a poporului romanu.

Sectiunea I.

Despre scopulu Reuniunei si mediulócele ajiungerei lui.

§. 1.

Asociatiunea porta numirea de Asociatiune transilvane pentru literatur'a romana, si cultur'a poporului romanu.

§. 2.

Scopulu Asociatiunei e inaintarea literaturii romane, si cultur'a poporului romanu in deosebitele ramuri prein studiu, elaborarea si edarea de opuri, prein premii si sti-pendii pentru diferitele specialitati de scientia si arte si alte asemenea.

§. 3.

In adunantiele acestei asociatiuni suntu oprite orice desbateri asupra obiepteloru religiose si politice, incatu acestea privescu la presentu.

§. 4.

Spre ajiungerea scopului asociatiunei voru servi de mediuloce:

1. Interesele dela capitalele consantite scopului ei de fundatorii si de membrii Asociatiunei; Taxele anuale, cari incurgu dela aceiasi membrii, — precum si darurile, cari se sperediu in viitoriu dele benefactori. —

2. Folosele, ce se voru castigá prein tiparirea si vendiarea de opuri scientifice, precum si prein conlucrarile deosehite ale membriloru ei. —

Sectiunea II.

Despre constituirea Asociatiunei.

§. 5.

Asotiatiunea consta de in membrii fundatori, ordinari, corespondenti, si onorari, fara deosebire de natiune si religione. Toti acesti membri se voru prevedea cu unu documentu de legitimare.

§. 6.

1. Membru fundatoriu alu asociatiunei este totu insulu, carele depune asociatiunei odata celu putinu una suma de 200. fl.

2. Membru ordinariu este acela, care e sui juris si se insinuadia si depune la unulu deintre colectorii Reuniunei, seau odata pentru totudeun'a unu capitalu, ce aduce unu venitu de 5. fl. seau pre fiacare anu tax'a de 5. fl. v. a.

3. Membrii fundatori si ordinari au egale drepturi.

§. 7.

Comune, corporatiuni si alte persoane morale inca potu fi membrii fundatori seu ordinari ai Reuniunei, in-
plinindu obligatiunea de in §-lu precedentu. —

Inse aceste individualitati morale nu voru avea dreptu de a se reprezenta pre sene in adunanti'a asociatiunei.

§. 8.

Membrii corespondenti suntu aceia, cari insinuandu-se se voru denumi pre in adunanti'a generale in urm'a propunerei Presidentului, seau a Comitetului, seau si pre in motiunea unui membru ordinariu. — Acesti membri nu

voru plăti taxe, înse se cere, că ei se fia barbati de capacitate si se se pota astepta dela densii cu siguritate, ca voru sprigină si înaintă scopulu Asociatiunei.

§. 9.

Membrii onorari se denumescu de adunanti'a generala pre temeiu lu doveditu alu capacitatei, înaltei puseciuni si a altoru merite personale ale loru. — Eli suntu liberi de ori ce Contributiune. —

§. 10.

Asociatiunea va fi privediuta cu unu Sigilu, care va purtă de giuruscriptiune numirea asociatiunei, precumu si cu un'a casa, în care se va pastră averea ei, precumu banii, pretiosele, si hartiile de pretiu, si care va fi privediuta cu doua chei. —

BCU Cluj / Central University Library Cluj

Sectiunea III.

Despre Oficialii Asociatiunei.

§. 11.

Oficialii Asociatiunei suntu:

1. Unu Presidente,
2. Unu Vice-presidente,
3. Unu Secretariu primariu,
4. Unu Secretariu,
5. Unu Bibliotecariu si Archivariu,
6. Unu Casieriu,
7. Unu Controloru.

Toti acestia se alegu de adunanti'a generala dein membrii ei fundatori si ordinari pre cate 3. ani. — Presedintii se întarescu de locul mai naltu. — De sena se întielege, că eli se potu realege. —

§. 12.

Adunanti'a va avea si unu servitoriu.

§. 13.

Oficialii acestia imbraca oficiu onorariu, preinu urmare fora Salariu. — Totusiu se concede adunantie generale dreptulu de ai remunerá dein veniturile fondului asociatiunei dupa inpregiurari, si anumitu dupa puterile materiale ale ei. —

§. 14.

Drepturile si datorintiele Presidentelui sunt:

a. De a conchema adunantia generala si a comitetului, si a purtá presidiulu intrensele.

b. A priveghiá, cá desbaterile si conclusele adunantielor, se se duca potrivit scopului si intereselor asociatiunei.

c. A priveghiá, cá ceialalti oficiali ai asociatiunei se corespunda datorintiilor lor cu acuratetia.

d. A representa asociatiunea in afara in afacerile asociatiunei. — Inse afacerile Presidentului in numele Asociatiunei, cari aru produce obligatiuni asupra ei, numai atuncea voru fi obligatorie pentru ea, daca acelea au urmatu dein invoirea Comitetului, si daca hartiile respective voru fi subscribe pre lenga elu inca si de doi membrii ai Comitetului, si contra signate de Secretariulu acel'a, caruia este incredintiatu Sigilulu asociatiunei, cum si provediute cu acelu Sigilu.

e. Presidentele numai asia va potea asigna plati dein banii asociatiunei, deca acelea voru fi prelimenate de Comitetu, si daca hartia de asignatura va fi contra signata de acumu pomenitulu Secretariu.

f. Plenipotentiele seau constitutiunile de procuratori pentru ingrijirea afacerilor asociatiunei in partea organelor

dein afara, se subscrie de presidente pre langa contrasignarea Secretariului.

g. Asemenea se subscriu numai de Presidente si de Secretariu tote documentele de justificarea primirei de membrii in asociatiune, Circularele si publicatiunile, precumu si Protocolele Siedintieloru adunantie generale si a Comitetului. —

h. Presidentele ingrigesce pentru esecutarea conclusiunilor adunantie generale si ale Comitetului, si renduese scontarea casei dein tempu in tempu. —

§. 15.

Vice-presidentele suplinesce pre presidente in tote drepturele si indatoririle lui potrivit §-lui precedente, precandu acel'a este impedecatu de a functioná.

BCU Cluj / Central University Library Cluj

§. 16.

Secretariulu primariu e conservatoriulu Sigilului, porta si contrasigneaza Protocolulu Siedintieloru adunantieloru generale si a Comitetului, si contrasigneaza totu deunadata, fatia cu organele si indiviidii esteriori, precum si cu Cas'a asociatiunei, si acelea hartii, care suntu de contrasignatu dupa prescrisulu paragrafu 14. — Maiincolo elu este Directorulu Cancelariei Asociatiunei, si anumitu a Protocolului de gestiune a espediturei si alu archivei. — infine densulu redige foia periodica si organulu publicitatii alu asociatiunei.

§. 17.

Secretariulu secundariu substitue si ajuta pre Secretariulu primariu in tote afacerile lui dein §-lu precedente. — Bibliotecariulu ingrigesce de registrarea opureloru si obiepteloru scientifice, precumu si a requisiteloru

asociatiunei. — Elu fără concesiunea Presidentului nu va da afara nimicu dein obieptele incredintiate ingrigirei lui

§. 18.

Casieriulu debue se fia individu cautionatu, elu incaseaza banii asociatiunei, porta ratiotiniu despre ei;

Elu ingrisiesce, ca taxele si alte datorii restante ale asociatiunei se se incaseze la timpul se; —

Elu pregatesce si substernè ratiotiniu anuale adunanti generale spre revisiune, elu este responsaveru pentru casa si porta una chee a ei.

§. 19.

Controlorulu are de a contrasigná tote actele de ratiotiniu, te se tienu de cas'a asociatiunei si a purta a dou'a chee a acesteia; — De aci urmeadie, ca densulu este pentru cas'a asociatiunei in solidum respundiatoriu cu casieriulu. —

§. 20.

Resiedintiá Cancelariei asociatiunei este Sibiulu:

Sectiunea IV.

Despre adunanti'a generale.

§. 21.

Asociatiunea va tiené in totu anulu un'a adunare generale, si de voru cere inpregiurarile si mai multe. Adunanti'a generale va constá dein membrii ei fundatori si ordinari cu votu decisivu. — Membrii Corespondenti si onorari au voia a intrá in adunare cu votu consultativu. — Conchemarea ei se va publicá prein jurnalele nationale romane, si prein unulu oficiosu alu Transilvaniei. — Tem-

pulu si locul adunantiei generale ordinare pentru cea mai de aproape sesiune se defige prein adunanti'a precedente; ear a celei estraordinare prein presidentele ei. —

§. 22.

În adunantiile generale numai acei membrii fundatori si ordinari au votu, cari se infatisiediu in persona; de aci urmeaza, că persoanele morale, precum si individualitatile fizice absente nu potu lua parte la desbaterile si Conclusele ei prein plenipotentari.

§. 23.

Adunanti'a generale are drepturile si datorintiele urmatoare:

a). Ea alege prein majoritatea voturilor dein sinulu seu pre presidente, vice-presidentele, si pre oficialii asociatiunei.

b). Ea alege dein sinulu seu unu Comitetu statoriu dein 12. membrii.

c). Ea designeada preincipiile conducatoria pentru inaintarea scopului asociatiunei, si administratiunea averei ei.

d). Ea decide despre primirea membrilor ei.

e). Esamina ratiotiniulu anuale alu Casei.

f). Ea prelimina cheltuiiele Asociatiunei pre anulu viitoriu si inputernicesce pre Comitetulu pentru asignarea lor.

g). Ea decide sum'a pentru premii si stipendii pentru diferitele specialitati de scientie si arte.

h). Decide si prefige asupr'a remunerarei si sumei de remuneratiune pentru oficialii ei.

i). Ea prefige tempulu si locul adunantiei generalei cei mai de aproape ordinare. — Tote acestea prein majoritatea voturilor.

§. 24.

Adunanti'a generale pote propune modificatiuni in statute, inse aceast'a numai prein voturile dein $\frac{2}{3}$ parti ai membriloru presenti, si modificatiunile propuse numai atunci voru avea valoarea sa, daca acelea voru castiga in-nalt'a aprobare. — Inse scopulu si caracterulu asociatiu-nei nu vá putea deveni obieptu alu desbateriloru, si alu concluseru adunantielor sub nece-una conditiune. —

§. 25.

Conclusele adunantielor generale numai atunci voru avea putere legale, daca adunanti'a vá fi publicata celu putinu cu 30. de zile in ante, prein susu pomenitele jurnale.

§. 26.

Asociatiunea vá avea unu fundu de reserva ne atin-giveru, care se formeadia dein Capitalele consantite de membrii fundatori si ordinari si dein a 5-a parte dein ta-xele anuali (jährlíche Beiträge) si dein interesele fondu-lui de reserva. Celelalte 4. parti dein taxele si dein in-teresele fondului, precumu si darurile sperande, remanu in dispuseciunea asociatiunei amesuratu statutelor. —

§. 27.

Adunanti'a generale decide regulatu prein majoritatea voturiloru a membriloru presenti; — erà daca voturile suntu impartite in numeru egal, atunci prein voturile ace-loru, la care s'a adausu opiniunea presidentului. —

§. 28.

Adunanti'a generale ingrigesce de agendele curente ale asociatiunei dein Siedintia in Siedintia, precandu ea

nu e adunata, prein unu comitetu alesu in modulu pre-
fiptu in §. 23.

§. 29.

Comitetulu acesta se alege prein adunantia generale
pre cate 3. ani. Se intielege, ca se pote realege. —

§. 30.

Comitetulu va tiené de regula in tota lun'a o Sie-
dintia regulara, si in casuri urgente si mai adeseori. —

Siedinti'a lui se convoca de presidentele asociatiunei;
si in lips'a acestuia de Vice-presedintele, cari totudeo-
data ducú presidiulu in ea. —

§. 31.

Decisiunile Siedintieloru Comitetalui numai atunci au
valore, daca celu putinu 6. membrii afara de presedinte
si de secretariu au luat parte la ea. — Comitetalu inca
decide dupa maioritaea voturilor membriloru presenti. —

§. 32.

Drepturele si datorintiele Comitetalui suntu:

a). A hotari asupra reclamatuniloru membriloru asotia-
tiunei in contr'a oficialiloru ei, escate dein calitatea lorú
ca membrii asociatiunei. — In care casuri oficialii acusatí
nu potú luá parte la Siedintiele Comitetalui. — In contr'a de-
cisiuniloru Comitetalui este recursulu deschisu catra adu-
nantí'a generale;

b). A primí operatele scientifiche tramise si a le censurá
sêu desine sêu prein censorii, ce i vá designa adunan-
ti'a generale. —

c). A purtá de grige de articlii aflati de buni pentru
tiparire;

d). Comitetulu va ingrigi, cá pentru inlesnirea incasarei veniteloru asociatiunei se se inputerniceasca in deosebitele tienuturi Colectanti, cari se le primescà si inainteze la Cas'a asociatiunei. —

e). Comitetulu vá ingrigi si vá dá invoire presiedintelui pentru acoperirea speseloru curente preliminate dein cas'a asociatiunei. —

f). A priveghia si dein partesi, cá afacerile oficialiloru se se efectueze cu acuretete si potrivitu scopului asociatiunei.

g). Si in fine ajustificá lucrarile sale prein raportu in-antea adunantie generale.

§. 33.

Asociatiunea vá sustiné o foia periodica in fasciore nelimitate destinata pentru publicarea afaceriloru ei si pentru latirea midiloceloru inaintarei de literatur'a romana si cultur'a poporului romanu.

§. 34.

Limb'a oficiosă a asociatiunei în tote afacerile ei atatu in Siedentiele generali si ale Comitetului, precumu si a Cancelariei va fi — de sine se intielege — aceea, care e si scopulu asociatiunei, adeca cea romana; membriloru necunoscori de limb'a romana le este iertatu a se sierbi si de alta limba.

Sectiunea V.

Determinatiuni generale.

§. 35.

Datorintiele si drepturele membriloru fundatori si ordinari suntu, cá ei se conlucre dein tote puterile spre

şpriginirea si inaintarea scopului reuniunii. — Ei voru avea dreptu in adunantiele generale a face propositiuni pentru inaintarea scopului asociatiunei si a descoperi abusu- rile observate in ramurile administratiunei spre delaturarea loru. — Ei au dreptu de initiativa si votu hotaritoriu in adunantiele generale, daca se infacisiediu in persona; loru se vendu opurile scientifique esite dein asociatiune cu unu pretiu mai josu. —

§. 36.

Fiacare membru incéta de a fi membru alu asociatiunei:

- a). Prein morte,
- b). Prein repasire voluntaria,
- c). Daca va inceta a plati taxele anuale,
- d). Daca se va eschide prein decisiunea adunantie generale.

BCU Cluj / Central University Library Cluj

§. 37.

Adunanti'a generale are dreptu de a eschide pre ori si care dein calitatea de membru,

a). pre aceia, cari pentru vreo fapta criminale injo- sitore s'au condamnatu prein hotarire judiciaria

b). despre care sa'u castigatu dovada, ca lucra spre indarapnicirea si pagubirea asociatiunei. —

§. 38.

Asociatiunea aceasta se va privi de disoluta, candu membrii ei fundatori si ordinari ar deveni la unu numeru numai de 12. insi. In acestu casu averea ei va trece cá mostenire la Gimnasiulu romanu Gr. Cath. dein Blasiu, si la celu Gr. Resariténu dein Brasiovn in parti egale. — Inse banii si obieptele pretiose, care suntu dein partea fundato-

floru consantite careiva ramure speciale a literaturii si a culturii poporului romanu, averea asociatiunii de solum acesta dein urma va servi si in viitoriu vointiei fundatoriului si va trebui se se administreze prein pomenitele gimnasii potrivitu acelui scopu. —

Dupa acést'a Eselentia Sa D. Episcopu Siagun'a multiamindu Inteligintiei romane pentru bunavoint'a ei si spriginirea ce iau datu in objectulu acesta, mai descóperé odata adunantiei, ca cù Conferinti'a acést'a au incetatu obligamentulu luatú asupraí in petitiunea din 10. Maiu 1860. si asiá aceeasi sa dispuna cele de lipsa mai departe in privinti'a acésta.

D. Georgiu Baritiu se scóla si in numele adunareí multimesce Eselentiei Sale D. Episcopu pentru ostenelele si sacrificéle, ce au binevoitu, percumu in nenumérate alte casuri, asiá si cù ocasiunea acésta ale aduce in caus'a natiunei, si 'lu róga totuodata, ca se primésca totu asupraí si mai departe purtarea trebiloru in privinti'a asociatiunii cestionate pana la deplina ei infiintiare prin aprobarea pré'nalta a statuteloru si pana la prim'a adunantia generale a asociatiunii.

Eselenti'a Sa D. Episcopu primindu cu multiunire increderea, ce io defé adunanti'a, promitendu implinirea cu scumpatate a misiunii acesteea pana in fínitú, si multiamindu inca odata adunantiei cu acea ferbinte dorintia, cá dupa ostenelele, ce le va pune pentru castigarea sanctionarei pre'analte, sa dee D-dieu, cá catu mai curendu iarasi sa ne putemu vedea la olalta, — inchise siedinti'a la 2¹/₂ óre dupa amédiu.

Andreiu Baromu de Siagun'a Episcopu si Pres. —
Ioanne Bran Pap de Lemény c. r. cons. de curte apelat.

— I. Alduleanu c. r. Cons. de apelatiune — Petru Manu cons. de finantie. — Pavelu Dunca cons. c. r. de apel. — G. Baritiu. — Axentie Severu proprietariu. — Nicolae Stoia Dr. de Medicina etc. — Ioann Pannovits Protopresvitoru g. r. in tractulu alu II. alu Sibiiului. — Niculae Popea Protoposingelu si secr. eppescu. — Dr. Pavelu Vasichu c. r. Cons. de scole. — Ilie Macelariu consit. c. r. de Trib. provinciale. — Ioann Hannia Protop. si Profesoru. — Ioann Onitiu Advocatu. — Teodor T. Ciurcu. — Ioann Puscariu Pretore. — Nicolau Gaitanu. — Constantinu Stezaru Capitanu in pensia. — Antoniu Vestemeanu Paroch G. Cath. — Petru Popescu Protopopu — Ioane Germ. de Codru c. r. adjunctu. — Alexandru Bacu cancelistu. — Vasiliu Axente actuariu. — Jeremia Margineanu c. r. Capitanu in pensiune. — D. Ioanne Ratiu Advocatu provincialu. — Ioanne Nemesiu Dr. de drepturi. — Mateiu Nicola c. r. notariu publicu. — Petru Bodilla paroch gr. r. alu Maeriloru Sibiiului, protop. Mercurii, si assesoru Consistorialu. — V. Romanu. — J. Ratiu Redactorulu Telegrafulu rom.

Cuventarea Ess. Sale Eppului Siaguna, amintita f. 20.

Omulu, caci intre dureri sau nascutu si caci pote se ajunga la doritulu scopu numai prin multe neplaceri si ostenele feliurite — uneori de totu tardiu, uneori earasi mai timpuriu, precum 'lu favoriscaza si imprejurarile — se spaimenteaza, vediendu necasurile cele obstesci a le neamului seu, si aceasta spaima 'lu face pre elu, de nu se incumeta a se destina spre intreprinderea unui lucru bunu si nobilu, ce cere unu timpu mai lungu spre seversire;

căci se desteapta în elu o îndoială despre ajungerea scopului propus, știindu de sigur, că timpul vieții lui este incert, bă după două trei decimii de ani îl parasescu poteri trupești și intelectuale, și că este problematicu, ore ajungeva scopul întreprinderii sale, și așa între astufeliu de îndoiele pline de icoane înspăimântătoare și desperate, vine la acea idee nenorocosa, că lui nu i rămâne alt'a, de catu earăși între dureri și nevoi a eși din această lume și a ajunge la stadiul prefacerii în pulhere.

Omulu vede anca în acestu mare teatru alu lumii, cum lucruri măreție ale strabuniloru sei se prăpădescu înaintea ochiloru nepoțiloru nepăsători, cum vitiulu se remunerează; de aceea apoi se disgustează și se reține de ori ce activitate, întipăinduși neglijarea și nimicirea cea urmândă a faptei sale măreție din partea următoriloru sei nepăsători, ce elu cu mari și însemnate jertfiri, bă încă și cu însuși sangele seu oau pecetluitu. Din astfelu de împrejurare provine apoi și aceea, că unde nu este speranția și prospectu pentru garantizarea susținerii unei fapte măreție prin posteritate, acolo se sugrumă activitatea, și așa apoi omulu celu în dureri născutu și în tota viața sa muncitu de slăbiciunea altor'a, și disgustatu prin aceea, se desparte de lumea această între dureri cumplite și în sfersitu numai în morte 'și află scapare. Astfelu de omu este vrednicu de compatimire, căci n'au cunoscutu chemarea și destinația sa pe pământu; despre unulu că acest'a nu se pôte dice că au traitu, ci că sau viscolitn în noianulu vieții! căci de și i sau potutu întemplă, că desiart'a portare a unor'a se vatăme modestia lui; desi au vediutu, cum unii funduli și slabi la minte ruinează monumintele barbatiloru meritați din vechime; de și au bagatu de sea-

ma, cum unii dintre clienti se arata nemultumitori catre mecenatii lor; de si au observatu si aceea, ca sunt timpi in viata staturiloru, candu legile cele umane se osendescu si in loculu loru vinu la stapanire legi barbare; desi au vediatu, ca fruptele mintiei culte si a le moravuriloru civilisate sau silitu a face locu lucruriloru mintiei neculte si a le barbarismului; totusi elu din tote acestea n'aru fi trebuitu se urmareasca alt'a, de catu aceea, ca totu omulu se nu se disgasteze de facerea lucruriloru morale si maretie, din caus'a unoru omeni miserabili, carii nu ca cum aru despretiui lucrurile morale si maretie, ci moravurile loru stricate si degenerate nu mai sunt harnice se cunoasca folosurile fapteloru culte si civilisate.

Insa fiindca omulu astfelu, precum amu disu, pote fi dispusu numai atunci, candu elu va fi povetiuitu de imaginatii si naluciri, ba inea si de egoismu, care pe nesimtite sau incubatu in elu si poterile lui intelectuale le au amortitu, pentru aceea d'icu cu credintia tare: ca omulu nu are cauza bine cuventata de a se plange asupr'a fiintiei sale si de a se sparia de nevoi si greutati, care 'lu potu intimpiná pre elu in viata, deaca va sci intrebuintia cu folosu armele, va se dica, poterile sale trupesci si sufletesi; caici plasmuitoriulu lui sau ingrigitu, ca faptur'a lui cea mai nobila se nu fia mai necajita in lume, ca cum sunt celelalte vietuitorie; ba, precum vedemu, D-dieu au subordinatu omului tota lumea; asia dara omulu n'are cauza de a se vaita asupr'a fiintiei sale, ci are trebuintia de o gandire si judecare, prin care sa se povetiuiasca la cunoascerea modului celui siguru, ca sa se seie folosí de bunatatea, cu carea lau inzestratu pre elu factoriulu, si atunci va afla elu interesulu vietiei sale, si lumea i va fi lui raiu, desi neste necesuri va simti inim'a

lui. La convingerea si fericirea aceast'a va veni totu omulu, deaca dezvoltarea poteriloru sale trupesci si intelectuale o va promova, câci omulu inca e o fatura miserabila, deaca facultatile mintiei lui suntu amortite si ne cultivate.

Astadi este prea usioru, câ omulu se vina la aceste cunoscintie, câci nu mai este etu in stare nomadica, ci sociala; câci elu este membrulu unei religii, ce da lumei lumin'a cunoscintiei; câci veaculu nostru este veaculu luminarei si alu civilisatiei; câci guvernele se povetiuescu astadi de principiulu celu maretiu si santu alu crestinismului. Eara pentru noi este si mai usioru se ne in-prietenimu cu acea convictiune, câ potemu fi norocosi in viati'a nostra, deaca ne vomu sci folosi de bunatatile poteriloru nostre trupesci si intelectuale, câci suntemu fiii unei patrii ~~umane~~ / ~~culture~~ ~~si~~ ~~ne~~ ~~constitucionale~~, ~~de~~ ~~aceea~~ ~~in-~~ ~~zestrata~~ ~~cu~~ ~~asfelu~~ ~~de~~ ~~legi~~, ~~care~~ ~~promoveaza~~ ~~binele~~ ~~privatu~~ ~~si~~ ~~obstescu~~ ~~prin~~ ~~egala~~ ~~in-~~ ~~dreptatire~~ ~~de~~ ~~drepturi~~, ~~in-~~ ~~nainteaza~~ ~~mijlocele~~ ~~de~~ ~~cultura~~ ~~si~~ ~~civilisatia~~, ~~si~~ ~~asiq~~ ~~legile~~ ~~patriei~~ ~~nostre~~ ~~suntu~~ ~~de~~ ~~natura~~ ~~progresiva~~, ~~desi~~ ~~in~~ ~~trunu~~ ~~punctu~~ ~~anca~~ ~~ne~~ ~~apasa~~, ~~adeca~~ ~~in~~ ~~punctulu~~ ~~nationalitatiei~~; dar si in privinti'a aceast'a, dupa cum speramu, se voru perfectiona legile patriei nostre. Este asia dara lucru prea firescu, câ noi sciindu chemarea nostra câ omeni sociali, si cunoscendu trebuintiele nostre, precum si audindu si in-tilegendu glasulu celu puternicu alu veaculu civilisatu, in care traimu — nu putemu negligá acea detorie, cu carea suntemu deobligati catra noi insine si catra toti aceia, carii ne stau mai deaprope, adeca catra conationalii si compatriotii nestrii. Noi, fara se ne lasam a ne rapi de niste imaginatii, simtimu in noi o potintia de a ne perfectiona pre noi si pre ai nostrii prin mijlocele libertatiei

naționale, și spre a ajunge aceea, neamul hotărât să ne consolideze într-o asociațiune bine organizată, carea să face știe de problema promovarea literaturii și culturii popoului nostru român, precum și înaintarea industriei și a agriculturii în sinul nației noastre.

Să mi dai, mă rog, Domnilor! voia de a discuta pe scurt despre astfel de asociațiuni, precum va fi a noastră.

Asociațiunea se caracterizează în deosebire de cea competentă de o corporațiune, ce se consolidează din vreun impuls sau trebuință, spre atingerea unui scop hotărât. Astfel de Asociațiuni pot să fie de două plăse, și aceea stabilă, când dură nepreruptă cu sau fără ținerea sfaturilor; sau momentană, care totă activitatea sa o concentrează într-o sfatură. — Asociațiunea stabilă poate avea felurite probleme, precum este natură lor; așa s. e. asociațiune literară în deosebire, și deosebi cu privire la obiecte literare generale sau singuratică; asociațiune de industrie, de agricultură, de pomologie, de asigurări a vieții, a edificiilor și a semenaturilor s. a. Toate aceste asociațiuni bazează activitatea lor pe legile dreptului privat, sau pe cele ale dreptului public, de aceea sunt ele sau private sau publice; private se dicu, când numai membrii asociațiunii iau parte la adunări, iar publice se dicu acelea, la care caror adunări ori cine poate lua parte, de aceea apoi astfel de asociațiuni publice se numesc adunări populare. — Mai departe asociațiunile pot să fie autorizate de la stat, sau de la organele lui; dar pot să fie și de sine statătoare, aceea independente; de unde apoi urmează, că asociațiunile facia cu împrejurările lor esențiale sunt că reuniuni private, publice și politice, și se înființază sau în urmă învoirii con-

tractuale si se organizeaza prin statute, seu numai in urm'a unei contielegeri verbale fara organizatia formala.

In legatura cu aceste de vomu cercetá partea cea istorica si positiva-juridica a asociatiuniloru, atunci vomu aflá, cáacelea sunt asiá de vechi, cá si omenimea, prin urmare ele sunt mai vechi decatu staturile, deora ce mai inainte de infiintiarea staturiloru au esistatu isvorulu omenimei mai inalte si alu culturei ei; cáci este fara indoiala, cá statulu nu sau formatu din unulu cate unulu membru alu seu, ci mai inainte de toate sau formatu reuniuni de singuratici omeni, de mai multe familii, de proprietari de averi, de maiestrii si de religii, si de aperare de catra inimici, de unde apoi sau formatu comunele bisericesci, satesci, cetatiene, si din tote acestea statulu. Este afara de indoiala, cá insesi relatiile si drepturile confesionale, politice si sociale sau formatu in urm'a reuniuniloru, pentru cá pana candu celelalte fapturi ale lui D-dieu fara reguli positive, ci numai dupa boldulu loru indestulescu lipsele sale si se apera, intr'aceea omenii cá fapturi rationale numai prin referintiele loru reciproce positive, prin comunicarea ideiloru, pareriloru si a iscusintiei, precumu si prin imprumutarea puterii loru morale, intelectuale si fizice cu privire la timpu si la locu, potu deveni la ajungerea destinatiei loru si la desvoltarea mai descversita a poteriloru, ce le suntu loru innascute. — De s'aru lasá omulu pe sine, adeca pe a lui propria individuala lucrare si activitate si ar traí in singuratate, fara contactu cu alti omeni, atunci negresitu aru cadea cei mai multi omeni in trandavia, in lene, in nepasare, in egoismu, ba si in descuragiare miserabile si detestabila, prin carea i saru face lui viati'a o nenorocire si lumca o aru socoti de valea plangerei. De unde se vede, cá omulu este destinat

a trăi în societate. Și fiindu că împrejurările și trebuințele omului se schimbă, după feliul și caracterul timpurilor și al cerințelor: pentru aceea și asociațiunile se formează și se acomodează după acești factori, cari pe dreptu se potu socoti ca niste hranc noue de activitate pentru cultur'a și propasirea omenilor și a staturilor; căci ele din nou aduc în harmonia asiediamintele staturilor cu viaț'a liberă natională a natielor întregi și a membrilor lor singuratici, de vreme ce asociațiunile au încă și asupra individurilor celor mai necultivați ai societății statului o înviurire cultivatoare, disciplinătoare și nobilitoare; de unde se vede, că asociațiunile nu numai nu împedecă pre staturile în propasirea lor pentru binele cetățenilor lor, ci încă spriginesc acelea, pentru că asociațiunile cele organizate arată tuturor lips'a cea neîncungiurabilă, de a nesui după niste scopuri mai înalte și nobile și după respectarea sancțiunii legilor firești și pozitive, și asiă asociațiunile dezvoltă principiul cel mai înalt al vieții și destinației omenești, spiritul comun și izvorul a totu, ce este bun și folositoriu. Aceste iviri folositoare pentru omeni sociali, rămân nesocotite și desprețuite numai la unu popor de totu necult și paduretii, carele din nenorocire este supus unei stăpâniri despotice, ce sugrumă cu mâna de feru ori ce nesuiăla către coversire și dezvoltare a suditorilor sei.

De vomu deschide analele cele mai antice ale Romanilor și Grecilor, vomu află, că precumu la Greci legea principală a lui Solon din Aten'a, asiă și charta magna română a celor 12. table garantisă libertatea reuniunilor și legalitatea legislației libere și a autonomiei lor. Vedi corpus juris Justinianei liber IV. de collegiis.

În timpii noștrii nu există unu statū civilisatu, unde n'aru fi asociatiuni feliurite, corespundietore lipseloru moderne a le națiuniloru; pentru că unu statū civilisatu cunosce folosurile, care se revarsa prin asociatiuni asupr'a cetatieniloru lui. În fruntea acestoru state civilisate sta Belgi'a astadi, că fal'a libertației legale a presei și a asociatiuniloru. Dee D-dieu, că tote staturile europene se precunșca, că nu aceste libertați, și denegarea loru este pagubitorē atatu pentru bun'a stare a loru, catu și pentru ceea a natiuniloru loru. Înșusi guvernulu celu mai absolutisticu de astadi, celu din Dania, sau încredintiatu, că se espune primesdiei de a fi ocaritu de tota Europ'a civilisata, deaca aru denegă natiunei sale vreo manifestare natională; de aceea iarta astadi și acestu guvernū ținerea adunariiloru pentru sfatuirea liberă asupr'a petitiuniloru, după parerea și voi'a poporului seu.

În legatură cu acestea prea bucurosu marturisescu, că suntemu fiii unei patrii, carea pe dreptu se numera între staturile civilisate europene, căci are tote atribuțele, ce caracteriseaza cultur'a și civilisati'a unui statū. Spre dovedirea acestor'a destulu este a dice atat'a, că noi avemu o patria constitutională, pe basea egalei îndreptatiri, cu legi de libertatea presei și de asociatiuni și de reprezentatiunea poporului la legislatia, precumu și legi de îmbracarea posturiloru, fără deosebire de nascere, rangū și stare. Nu este asia dără de mirare, că și în patri'a noastră, că și în celelalte staturi europene, se formeaza asociatiuni feliurite, spre scopuri mai înalte umane și literarie și spre delaturarea unoru greutati, ce apasa pe poporu.

Fiindu noi asia dără nu mai multu supusi — jobagi, seu clacasi, — ci cetatieni liberi ai unei patrii constitutionale, carea da liberă desvoltare instituteloru de asocia-

tiuni spre binele obstescu, amu intielesu⁷ si noi Romanii glasulu datoriei nostre, facia cu lipsele; de aceea Archie-reii, preotii, si inteligintii nostrii, intrunu numeru cá de 180. au asternutu inaltei locotiintie, in 10. Maiu a. tr. o representatia spre a se da voia spre inflintiarea unei asociatiunii, carea se aiba de problema literatur'a si cultur'a poporului nostru romanu, apoi inaintarea industriei si a agriculturiei. Representati'a aceast'a asia suna: *) —

La aceasta representatia au urmatu not'a presidiala a inaltei Locotiintie din 12. Juliu a. tr. in urmatoarele:*)

Aceasta resolutiune presidiala o amu primitu la Vien'a aflandume pe atunci acolo cá membru alu senatului imperialu immultitu. Eu m'amu aflu indennatu a me adresa catra Dlu Georgiu Baritiu, cá catra unu barbatu competentu alu natiunei spre compunerca statutelbru asociatiunei nostre. D. Baritiu au si compusu statutele si mi le au predatu. Intr'aceea fiindu la guvernulu tieriei o comisiune conchemata din barbati cei mai renumiti literati ai natiunei nostre, spre a 'si da parere in lips'a limbistica, acesti barbati, bravi in literatura si in tote ce privesce la binele obstescu, au desbatutu intre sine si treab'a infiintandei nostre asociatiuni; deunde apoi Dlu Canonicu Cipariu si Dlu Pretoru Puscaritu, carele au si datu la asociatiunea aceast'a impulsulu celu din taiu prin organele nostre jurnalistiche, au luat ansa a compune din partele cate unu proiectu de statute si mi leau predatu spre in-trebuintiare dupa imprejurari. Intr'aceea m'amu intorsu si eu a casa dela Vien'a, in lun'a lui Octobre, si asiediandu trebile mele in rendu, si informandume pe calea privata despre modulu, carele se ne inlesneasca ajungerea scopului la infiintanda asociatiune, ce asia cu sete mare o

*) vedi-o mai nainte!

dorimu, am compusu din acumu pomenitele trei proiecte de statute unu altu proiectu de statute, si sub 6 Decem. a. tr. l'am asternutu presidiului inaltei locotiintie, alu carui cuprinsu este urmatoriulu: *) — — —

In urm'a acestei representatii, amu primitu apoi sub 31 Ianuariu a. c. aceasta resolutiune:**) — — —

In legatura cu acestea pofitati a vedea, Domniloru, acelu stadiu, la care amu ajunsu in privinti'a infintarei asociatiunei celei din taiu nationale romane; amu ajunsu adeca la acelu stadiu, unde dela guvernulu patriei amu castigatu voia spre intogmirea reguleloru pregatitore a le infintiandei asociatiuni celei de noi dorite pentru literatur'a si cultur'a poporului nostru romanu si pentru industria si agricultura, cá apoi acestea regule earasi se le asternemu inaltulu guvernulu spre esoperarea inaltei aprobatii imperatesei.

Asia dara spre acestu sfersitu v'am poflitu, Domniloru, la aceasta sfatuire, radimatu pe acea voia a Dvóstra, ce in representati'a cea dintaiu catra guvernulu din 10. Maiu a. c. ati descoperitu, cá adeca, inaltulu Guvernu se binevoiasca a indrepta catra mine orenduielele sale in acestu obiectu cestionatu.

Eu sum convinsu de acelu adeveru, cá prin elaborarea statuteloru, prin castigarea resolutiunei; guverniale din 31. Ianuariu a. c. si prin conchemarea acestei sfatuiri am corespunsu acelei increderi, cu care D-vóstra m'ati onoratu, asia acum predau eu in manile D-vóstra acestu obiectu momentosu si ve poftescu binecuventarea cereasca la deslegarea problemei cestionate.

Se pote, ca cineva imi va infatisia starea cea stralucita a Romaniloru vechi si monumintelc cele stralucite

*) vedi f. 14—15.

***) vedi f. 16—17.

a le marirei loru, de care ticar'a nóstra este plina, si asemenanduo cu starea nostra de astadí, carea e destulu de deplorabila, va gândí, de ce se intreprimdemu unu lucru mai mare spre cultivarea natiunala, de ore ce este posibilu, ca va veni unu timpu barbaru, care lucrarile noastre le va nimici, si nati'a o va degrada la sorte de sclavia. Asiá este, caci nime nu pote trage la indoiala, ca aceea, ce odata sau intemplatu in lume, nu s'aru potea intempla mai de multe ori. Totusi eu intracolo'mi dau parerea mea, ca monumentele materiale ale unui periodu cultu se potu nimici prin mani barbare, si o natia libera se pote lipsi de libertate prin niste legi draconice; insa monumintele spirituale si moravurile cele morale, precum si valoarea loru remanu pentru toti timpii neresturnavere, caci acestea sunt mai presusu de orice putere silnica si fisica; de ele nu se pote atinge man'a barbarului; furulu nu le pote fura; moliile nu le potu manca. — Fiindu asia dara problem'a nostra a inainta literatur'a, cultur'a, industri'a si agricultur'a natiunei nostre, adeca a inainta starea spirituala si materiala a poporului nostru, vremu a destepta prin mijloce natiunale facultatile, va se dica, cugetarile cele senine si seriose in poporulu nostru, cá se cunosca fiinti'a si destinati'a sa si se o scia intrebuinti'a spre totu binele, precumu si alte natii facu astadi aceast'a si precum este spiritulu celu civilisatoriu alu seclului nostru; darurile lui voru garantisa viitoriulu celu mai ferice alu multu cercatei nostre natiuni, si o voru feri de niste lovituri ucigatore de religi'a si limb'a ei. — Aceste convingeri mari se ne insufletiasca, Domniloru, pre noi toti, si atuncea tare credu, ca ceriulu va incorona cu flori de mangaiere intreprimderea nostra, si va asculta rugaciunea mea, prin carea cucerindume 'lu rogu, ca se reverse bi-

necuventarea sa asupr'a asociatiunei noastre, caci totu darulu deseversitu vine de susu dela parintele luminilor.

In sfersitu din partemi me obligu, ca voiu sprigini scopula asociatiunei noastre, incatu va sta in pberile mele, caci aci voiu fi norocoosu a audi sunetele cele dulci a le limbei mele materne, care de straini nu sau invrednicitu de atentiune, insa acelea cu atat'a mai scumpe suntu ini-meii mele! —

Inaltu c. r. Presidiu locotenentiale!

Subscrisulu are onore in urm'a inaltei hartii de sub 31. Ian. a. c. Nr. pr. $\frac{420}{812}$ a aterne Inalt a-celuiasi proiectulu de statute pentru infiintiarea unei asociatiuni cu numirea „Asociatiune transilvâna pentru literatur'a româna, si cultur'a poporului romanu“, — cu acea preamilita rugare, ca Inaltulu Presidin. se binevoiesca a midiloci in intielesulu legiloru rigente preainalta aprobare a pomenitului proieptu de statute; care aci alaturea se aterne.

Cu deosebita stima are onore a remanea Alu Inaltului c. r. Presidiu locotenentialu, Sibiu in 28. Martie 1861.

preplecatu Servu

A. B. de Siaguna m. p.

Protocolulu

din $\frac{23 \text{ Octobre}}{4 \text{ Noëmbre}}$ si dilele urmatórie 1861,

care s'a luatú in adunarea conchiamata prin cerculariulu de dato $\frac{29 \text{ Septembre}}{11 \text{ Octobre}}$ 1861. Nr. 337, cu scopu de a inaugúrá si constitui asociatiunea transilvana romana pentru inaintarea literaturéi romane si cultur'a poporului romanu.

Esselenti'a sea Domnulu Episcópu Andreiu Barone de Siaguna, cá insarcinatu cu conducerea provisoria a afaceriloru Asociatiúnei pentru inaintarea literaturéi romane si cultur'a poporului romanu, conchiemandu prin cerculariulu sub **A***) din $\frac{29 \text{ Septembre}}{11 \text{ Octobre}}$ 1861. Nr. 337, pe astadi la Sabiniu pe toti ácei fii ai natiunei nóstre, cari voiescu a fi membrii Asociatiunei acum memorate, Romanii n'au intardiatu a veni aici, si adunandu-se in casele seminariáli, s'a tramisu o deputatiune, cá se pof-tésca pe Escelenti'a sea la adunare.

Escelenti'a sea intrandu in sala, a fostu primitu de adunare cu strigate entusiaste de „se traiésca!“

Escelenti'a sea episcopulu Andreiu Barone de Siaguna deschide adunarea cu o cuventare, care se acude aici sub **B**. si depune in man'a adunarei sarcin'a, ce i-a fostu incrediuta, de a conduce afacerile asociatiunei formande.

*) vedi tóte aclusele la capetulu protocolului!

Reverendisimulu Domnu canonicu Timoteu Cipariu într'o cuventare plina de cruditiune multiamesce Escelentiei Sale Domnului Episcopu Andreiu Barone de Siaguna pentru ostenelele si conlucra-rea la infiintiarea Asociatiunei.

Cuventarea Reverendisimului Domnu Canonicu Timoteu Cipariu se aclude aici sub **C**.

Dupa aceste s'a pasitu la constituirea adunarei de astadi, si s'a alesu de presiedinte ad hoc Escelenti'a sea Domnulu Episcopu Andreiu Barone de Siaguna, éra de secretari s'au denumitu Domnii: Dr. Josivu Hodosiu, Joane Antonelli, Vasiliu Oroianu, si Dr. Joane Nemesiu.

BCU Cluj / Central University Library Cluj

Sesiunea I.

1). Adunarea asiá constituita ad hoc a decisu, se se cetésca Ordinatiunea guberniala, prin care Escelenti'a sea Domnulu Episcopu Andreiu Barone de Siaguna se insciintiéza, ca Majestatea sea c. r. apostolica s'a induratu prégratiosu a incuviintiá infiintiarea asociatiunei transilvane romane pentru inaintarea literaturii romane si cultur'a poporului romanu si a aprobá statutele acestei asociatiunei cu modificatiunile la §. 5; asemenea s'a decisu, cá se se cetésca si aceste statute, -- si asiá s'a cétitu ordinatiunea memorata, catu si statutele, cari doue documente se acludu aici sub **D**. si **E**.

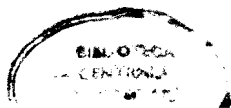
Ordinatiunea guberniala pórtá datulu 26. Sept. 1861. Nr. 7693, éra statutele 21. 22. 23. Martiu 1861.

2). La propunerea unui membru din adunare se decide, cá agendele adunarei de asta-di se se marginésca la conscrierea acelora, cari voiescu a fi membrii asociatiunei in intelesulu §-lui 6. din statute, si cu acésta conscriere se insarcinéza secretariatulu adunarei.

3). Pentru incasarea baniloru, ce aru incurge dela membrii, ce voru a se inscrie astadi, s'a alesu de casariu ad hoc Domnulu Dr. Pavelu Vasiciu, éra de controloru ad hoc s'a alesu Domnulu Ioane Pinciu.

4). Pasíndu la conscrierea de membri ai asociatiunei, s'a cetitu unu telegramu dela Escelenti'a sea Domnulu Metropolitu Alesandru Sterc'a Siulutiu, prin care acest'a se apromite a dá la asociatiune 2000. fl. v. a. Telegramulu acésta s'a primitu cu mare entusiasmú, si consideranduse de dreptu obligatiune pana la depunerea sumei memorate in cas'a asociatiunei, s'a transpusu la casariu; éra adunarea si a manifestatu multiamit'a catra Escelenti'a sea Metropolitulu Alesandru Sterc'a Siulutiu. Asemene s'a cetitu o scrisoria a Domnului Andreiu Mocioni de Foen, prin care acest-a gratuléza asociatiunei si tramite 200 fl. v. a. Adunarea aci si a manifestatu cea mai cordiala multiamita prin strigate „se traiésca!“

S'a cetitu apoi o scrisoria a Domniloru: Ladislau Vasiliu Popu Consiliariu r. aulicu; Demetriu

Moldovanu secretariu r. aulicu, Dr. Ioane Maior si Ioane Puscariu concipistu r. aulicu, prin cari acesti-a se dechiara a intrá cá membri in asociatiune, si apromitu a tramite catu de curendu contingentulu si sum'a nedeterminata anca. Adunarea a primitu cu mare pfacere acésta dechiarare.

5). Éscelentia seá Domnulu presiedinte spune, ca i-s'a tramisu prin Domnulu Gavriila Manu 20. fl. dela unele comune din tienutul Lapusiului, care suma se si transpune la cásariu.

Cu acestea adunarea s'a incheiatu, decidenduse, cá mane se se deschida adunarea la 10. ore, éra secretariatulu a purcesu la conscrierea acelora, cari vreu á fi membri asociatiunei.

Andrei Bar. de Siaguna

Episcopu si Presiedinte.

Dr. Ioane Nemes Secretariu. Dr. Jos. Hodosiu Secr.

Sesiunea II.

din ²⁴ Octobré 1861. sub presidiulu ordinariu.
5 Novem.

La intrarea Éselentiei sale Domnului presiedinte in sal'a adunarei i s'a strigatu „sa traiésca!“ Domnulu presiedinte díce, ca ordinea dílei ar fi: se se verifice protocolulu sesiunei de eri; insa inainte de aceást'a comunica adunarei o scrisóre dela Éscelenti'a Sa D. Metropolitu A. Sterca Siu-latiu dto Viena 1. Nov. 1861, prin carea Acelasi

se obleaga a da asociatiunei o suma de 2000. fr. v. a. Scrisorea suna pe doue rate asemeni, dintre cari un'a o va plati in anulu acest'a, eara ceealalta in anulu venitoriu. —

Adunarea primindu cu mare placere acelu ofertu marinimosu, a consideratu scrisorea dreptu obligatiune si a transpusu-o la Casariu.

Domnulu Presiedinte mai comunica apoi o scrisore a Domnului Emanuelu Gozsdu, comite supremu alu Comitatului Carasiu, prin care acest'a gratuleaza asociatiunei, si se apromite a intrá cá membru fundatoriu, si a staruí pentru inaintarea acestui institutu.

Aceasta gratulare si apromitere se primesce cu cea mai mare placere. —

Dupa aceste s'a cetitu protocolulu sesiunei trecute, s'a ratificatu si aprobatu. —

Secretarii referendu despre conscrierea celoru, carii s'au insinuat de membrii ai asociatiunei, au rugatu, cá sa decida adunarea: de e delipsa a se ceti numele atatu acelorú, carii numai s'au apromisu cu sume insemnate, catu si acelorú, carí au corespunsu §-lui 6. alu statuteloru asociatiunei, séu numai ale acestoru din úrma? Dupa desbateri s'a enunciatu: cá se se cetésca numai ale acelorú nume, carii au corespunsu §-lui 6. din statute. —

Asia s'a cetitu urmatoriulu catalogu de individi, carii au corespunsu §-lui memoratu:

I. Membrii fondatori.

	fl.	cr.
1. Escelenti'a Sea Metropolitulu Alexandru Sterca Siulutiu din Blasiu	2000	—
2. Escelentia Sea Episcopulu Andreiu Bar. de Siaguna din Sabinu	1050	—
3. Andreiu Mocioni de Foen propr. din Banatu	200	—
4. Venerabilulu Capitulu gr. cath. metropolitanu din Blasiu	—	—
5. Lazaru Piposiu	210	—
6. Nicolau Popea protosingelu si prot. gr. res. din Sabinu	210	—
7. Nicolau Siandoru propr. din Oarda	200	—
8. Ioanne Visia din Zlatna	200	—
9. Ioanne Pinciu notariu si proprietariu in Rasinari	210	—

II. Membrii ordinari.

10. Jova Popoviciu din Lugosiu	100	—
11. Ioanne Micu din Vinerea	100	—
12. Ilie Herlea „ „	100	—
13. Ioann George Ioann negutiatoriu din Brasiovu	100	—
14. Ioane Popasu protopopu in Brasiovu	100	—
15. Ioane Petricu protopopu „ „	100	—
16. Ilie Macelariu propriet. din Mercuria	100	—
17. Joachimu Daianu proprietariu	100	—
18. Damianu Moga propr. din Sascioru	100	—

	fl.	cr.
19. Ioane Panoviciu prot. gr. or. din Sibiiu	105	—
20. Petru Bodilla protop. gr. or. „	105	—
21. Ioanu Branu de Lemény Capitanu su- premu in Fagarasiu	100	—
22. I. Metianu prot. gr. or. in Brasiovu	100	—
23. Antoniu Bechnitiu negutiat. in Sibiiu	105	—
24. Ioane Hania protp. gr. res. in Sibiiu	10	—
25. Aloisiu Vladu supr. not. in Lugosiu	15	—
26. Locuitorii din Lapusiu si Chioru	20	—
27. George Popoviciu par. in Patrangeni	10	—
28. Nicolae Gaetanariu negut. in Brasiovu	20	—
29. Nicolae Moldovan negot. in Blasiu	5	—
30. Alumnii din seminarinlu metrop. gr. cath. in Blasiu	43	40
32. Josifu Baracu parochu in Brasiovu	5	—
33. Ioane Naorca negutiatoriu „	5	—
34. Alimpiu Blasianu professoru in Blasiu	5	—
35. Nicolae Vladu c. r. adiunctu in Sibiiu	5	—
36. Nichita Ignatu c. r. ofic. in Alba-Julia	5	—
37. Comuna Salva	5	—
38. Augustu Langa din Tohanu vechiu	5	—
39. Petru Manu c. r. cons. financ. in Sibiiu	5	—
40. Ladislau Tamasi Translatoru „ „	5	—
41. Savva Pop. Barcianu par. in Resinari	5	—

	fl.	cr.
42. Servianu Pop. Barcianu c. r. consil. in Brasiovu	5	—
43. Spiridonu Fetti c. r. adiuntu in Sibiu	5	—
44. Petru Trutia economu in Cricau	5	—
45. F. Georgiu Codru Dragusianulu c. r. adiunctu	5	—
46. Gregoriu Maieru econ. in Fagarasiu	5	—
47. Petru Popescu protop. „ „	5	—
48. Amosu Francu, Zarandu Baia de Crislu	5	—
49. Basiliu Papu Harsianu	5	—
50. Lazar Pipos iunior	5	—
51. Elie Vlasa protopopu in Turda	5	—
52. Henzel Sebastianu din Abrudu	5	—
53. Georgie Fagarasianu din Fagarasiu	5	—
54. Visariou Romanu redact. din Resinari	5	—
55. Nicolae Popoviciu prot. in Orastia	5	—
56. George Romanu in Orastia	5	—
57. Ioanu Balomiri „ „	5	—
58. Alesandru Lebu din Cacova	5	—
59. Ioane Balasiu din Hatiegu	5	—
60. Petru Rosca senatoru in Sibiu	5	—
61. Simeonu Balomiru judetiu in Sabesiu	10	—
62. Leonte Baritiu propr. in Turda	5	—
63. George Baritiu Dir. de fabr. in Zernesci	2 gal.	
64. Alesandru Baritiu parochu in Filia	5	—
65. Gregoriu Mihali din Zlatna	5	—
66. Gregoriu de Papu din Sabisiu	10	—

	fl.	cr.
67. Ioanu Tipeiu protopopu din Sabisiu	5	—
68. Nicolae Lazar parochu „ „	5	—
69. Georgie Tabacariu din Orastie	5	—
70. Radu Popea parochu in Satu lungu	5	—
71. Nicolae Sava invatiatoriu in Sabesiu	5	—
72. Georgie Papu economu in Blasiu	10	—
73. Ioanu Baloiu Par. in Poian'a sarata	10	—
74. Ierimia Verza parochu iu Satu lungu	5	—
75. Georgie Barcianu protop. in Cujiru	5	—
76. Nicolae Mariutiu din Cujiru	5	—
77. Gavrița Munteanu Dir. gim. in Brasiovu	5	—
78. Davidu Almasianu din Alma	5	—
79. Dimitrie Boeru pretoru	5	—
80. Gregoriu Ratiu prot. in Tielna	5	—
81. Dionisie Chendi adm. prot. in Siarosiu	5	—
82. Gregorie Munteanu din Calnicu	5	—
83. Vasiliu Pauleti protopopu in Rosi'a	5	—
84. Bartolomeu Baiulescu par. in Brasiovu	5	—
85. Vasilie Axente din Fraua	5	—
86. Gregorie Mezei din Cricau	15	—
87. Franciscu Jechimu jude c. r. in Hatiegu	5	—
88. Teodoru Fratiila din Sancelu	5	—
89. Nicolae Rusanu „ „	5	—
90. Nicolae Morariu not. com. in Diacosiu	5	—
91. Ioanu Herlea parochu in Vinerea	5	—
92. Constantin Stejariu c. r. Cap. in Sibiiu	5	—
93. Atanasiu Marienescu Dr. in Lugosiu	5	—

	fl.	er.
94. Mateu Nicola c. r. notariu in Belgradu	5	—
95. Georgiu Filipu jude prim. in Hatiegu	5	—
96. Antoniu Vestemeanu protp. gr. cat. in Sabiniu	5	—
97. Nicolae Gaetanu c. r. cons. in Belgradu	10	—
98. Dr. Pavelu Vasiciu c. r. cons. in Sibiiu	5	—
99. Ioane Berza econom in Saliste	5	—
100. Dimitrie Borcea par. gr. or. in Saliste	5	—
101. Dimitrie Borcea economu " "	5	—
102. Nicolae Steflea economu " "	10	—
103. Nicolae Isacu actuariu " "	5	—
104. Dr. Ioane Nemesiu adv. in Sabiniu	5	—
105. Dr. Nicolae Stoia din Sabiniu	5	—
106. Dr. Avraamiu Tincu din Siebesiu	5	—
107. Dr. Ioane Mesiota din Brasiovu	5	—
108. Ioane Florianu jude prim. in Nasaudu	5	—
109. Ioane Popescu professoru in Sabiniu	5	—
110. Stefanu Josifu professoru in Brasiovu	5	—
111. George Belissimus prof. " "	5	—
112. Dimitrie Cioflecu profes. " "	5	—
113. Vasilie Oroianu profesoru " "	5	—
114. Dr. Josifu Hodosiu din Rosia	10	—
115. Augustin Popu prot. g. c. in Belgradu	5	—
116. Ioanu Popu parochu g. c. in Belgradu	5	—
117. Josifu Crisanu propr. in Barabantiu	5	—
118. Alesandru Tordasianu par. in Belgradu	5	—
119. Georgie Berghianu propr. " "	5	—

	fl.	cr.
120. Simeonu Berghianu in Belgradu	5	—
121. Dimitriu Berghianu propr. in Belgradu	5	—
122. Nicolae Berghianu propr. „ „	5	—
123. Josifu Sabesianu propr. „ „	5	—
124. Georgie Stefanutiu „ „	5	—
125. Nicolae Berghianu jun. pr. „ „	5	—
126. Ioanu Ilie Margineanu pr. „ „	5	—
127. Sebastianu Tesla propr. „ „	5	—
128. Georgie Fagarasianu prop. „ „	10	—
129. Samoila Tirlea propr. „ „	5	—
130. Nicolae Tamasiu propr. „ „	5	—
131. Nicolae Barbu propr. „ „	5	—
132. Petru Branu propr. din Ciugudu	5	—
133. Ioanu Ifimu c. r. supr. loc. in Belgradu	5	—
134. Nicolae Santimbreaanu par. in Santimbru	5	—
135. Nicolae Görög negut. in Belgradu	5	—
136. Antoniu Rosoru negot. „ „	5	—
137. Victora Piposiu c. r. Recuisit. in Belgrad	10	—
138. George Rosoru propr. in Belgradu	5	—
139. Paulu Kerekes parochu in Belgradu	5	—
140. Ioanu Paraschivu secret. in Sebesiu	5	—
141. Josifu Bejanu senatoru in Sebesiu	5	—
142. Ioane Cristea control. „ „	5	—
143. Josifu Puscariu jude c. r. in Venetia	5	—
144. Petru Brote propr. in Resinari	5	—
145. Atanasiu Mesarosiu ad. prt. in Ognisior	5	—
146. Comun'a Sancelu	5	—

	fl.	cr.
147. Zacharia Branu par. gr. cat. in Sancelu	5	—
148. Zacharia Boiu sen. prot. in Sigisiora	5	—
149. Zacharia Boiu jun. prof. in Sabiniu	5	—
150. Alesandru Bacu cancell. bellicu in Sabiniu	5	—
151. Moise Panga doc. sup. in Orlatu	5	—
152. Ioane Stoicutia par. gr. or. in Sasciori	5	—
153. Ioanu Onitiu Advocatu in Sabiniu	5	—
154. Ilie Macelariu c. r. consil. in Sabiniu	5	—
155. Nicolae Berza economu in Saliste	5	—
156. Vasilie Ardeleanu cancel. in Orlatu	5	—
157. Asente Severu propriet. in Belgradu	5	—
158. Simeonu Balintu prot. gr. cat. in Rosi'a	5	—
159. Nicolae Popescu prot. g. c. in Hatiegu	5	—
160. Mihailu Stoica profes. in Resinari	5	—
161. Ioane Costande pictoru in Sabinu	5	—
162. Petru Florea par. gr. cat. in Racovitia	5	—
163. Petru Bradu par. gr. cat. in Orlatu	5	—
164. Ioane Bratu par. gr. or. in Resinari	5	—
165. Ioanu Panilie econ. in Sabiniu	5	—
166. Ioanu Flaisieru not. com. in Racovitia	5	—
167. Gregoru Mateiu negot. in Sabiniu	20	—
168. Ioane Georgiu Macelariu jur. abs. in Sabiniu	5	—
169. Oprea Nicolae Popa econ. in Saliste	5	—
170. Jacobu Bologna c. r. cons. in Sabiniu	5	—
171. Demetriu Cuteanu par. g. c. in Sacadate	5	—
172. Stanu Popoviciu par. gr. or. in Sadu	5	—
173. Ioanu Almasianu protp. in Alma	5	—

	fl.	cr.
174. Basiliu Ratiu Prepositu in Blasiu	10	—
175. Constantinus Alutan Canonicus Lector in Blasiu	10	—
176. Theodorus Sereni Can. in Blasiu	10	—
177. Constantinu Papfalvi Can. in Blasiu	10	—
178. Nicolae Maniu in Blasiu	5	—
179. Ladislaus Poppu in Blasiu	10	—
180. Ioane Antoneli profes. gim. in Blasiu	5	—
181. Ioane Moldovanu profes. in Blasiu	5	—
182. Gavrilă Popu profes. in Blasiu	5	—
183. Vasiliu Popescu profes. in Blasiu	5	—
184. Ioane Pamfilie in Blasiu	5	—
185. Gedeon Blasianu in Blasiu	5	—
186. Theodor Deacu v. Rect. in Blasiu	6	—
187. Ioane V. Rusu profes. in Blasiu	5	—
188. Alesandru Neagoe in Blasiu	5	—
189. Simeonc P. Mateu prof. mat. in Blasiu	5	—
190. Ioane Kerestes Not. Com. in Blasiu	5	—
191. Alesandru M. Micu profes. in Blasiu	5	—
192. Nicolae Tipografu cetatianu in Blasiu	4	—
193. Grama Mihala cetatianu in Blasiu	5	—
194. Ioane S. Stoianu prof. gim. in Blasiu	5	—
195. Josifu Tartia prof. in Blasiu	5	—
196. Ioane Balintu in Blasiu	5	—
197. Petru Grama cetatianu in Blasiu	5	—
198. Tom'a Jeronimu Albani in Blasiu	5	—
199. Ioane Popescu prof. gimnas. in Blasiu	5	—

	fl.	cr.
200. Gregoriu Pongrăcz negostat. in Blasiu	5	—
201. Arone Boeriu profesoru in Blasiu	10	—
202. Tim. Cipariu canonicu in Blasiu	10	—
203. Bas. Puianu in Blasiu	10	—
204. Georgiu Ratiu Teol. in an. IV. in Blasiu	5	—
205. Ioane Aldulianu cons. gub. in Clusiu	5	—
206. Matheiu Pop Gridénu secr. gub. in Clusiu	5	—
207. Ioane Negrutiu prot g. cath. in Clusiu	5	—
208. Gregoriu Kifa capelan g. cath. in Clusiu	5	—
209. Alesandru Lazar consil. gub. in Clusiu	5	—
210. Ioane Moldovanu Ingr. exact. in Clusiu	5	—
211. Franciscu Pap de Macedonfi rat. cons. in Clusiu	5	—
212. Vasiliu Rosiescu Adm. prot. g. o. in Clusiu	5	—

Acestu operatu alu secretariloru s'a primitu cu placere din partea adunarei, si la propunerea unuia din adunare s'a enunțiatu: ca individii inscriși in acelu catalogu formeaza adunarea generale constituita a asociatiunii transilvane romane pentru inaintarea literaturii romane si cultur'a poporului romanu, si sub presidiulu si cu secretariatulu din sesiunea tracuta are de a alege pe oficialii asociatiunii si pe comitetulu de 12. membrii conformu cu §. 11. si 23. din statute.

Asia s'a pasitu la alegerea de presedinte alu asociatiunii, si facenduse votisarea prin scrutiniu;

s'a numeratu si s'a afiatu 131. voturi, din carii maioritaea absoluta face 66

Resultatulu scrutiniului fu:

1. Pentru Eselentia Sea Domnulu Episcopu Andreiu Br. de Siaguna voturi	75
2. Eselentia Sea D. Metropolitu Alesandru Sterca Siulutiu	20
3. Andreiu Mocioni de Foenu	17
4. Thimoteu Cipariu canonicu	7
5. Georgiu Baritiu	5
6. Gavriila Munteanu	1

Considerandu acestu resultatu alu scrutiniului, prin care Eselentia Sea D. Andreiu Bar. de Siaguna a capatatu voturi 75. din 171, prin urmare capetandu maioritate absoluta, s'a prochiama de presiedinte alu Asociatiunei transilvane pentru literatur'a romana si cultur'a poporului romanu.

Dupa aceast'a unulu din adunare enumerandu meritele Reverendissimului D. canonicu Thimoteu Cipariu, ce le a facutu acest'a pe campulu scientieloru, 'lu-a propusu de vicepresiedinte alu Asociatiunei, si facenduse alegerea, presiedentele a enunziata: Reverendissimulu D. Tim. Cipariu este alesu cu votu unanimu de vicepresiedinte alu Asociatiunei transilvane pentru literatur'a romana si cultur'a poporului romanu. Asemenea s'a purcesu la alegerea de secretariu primariu, si unulu din adu-

nare propunându pe D. Georgiu Baritiu, si făcându-se alegerea, presedintele a enunțiatu: D. Georgiu Baritiu e alesu cu votu unanimu de secretariu primariu alu Asociatiunei, etc.

Dupa acestea s'a purcesu la alegerea prin scrutiniu de alu doilea Secretariu, unu Archivariu, unu Casariu si unu Controloru si la 12. membrii de comitetu, si stringenduse voturile s'au aflu votisanti 114.

Tempulu insa fiindu inaintatu, s'a sigilatu scrutiniulu si adunarea s'a amanatu pe 6. ore dupa amiadiadi, candu adunanduse si purcedenduse la numerarea voturilor, adunarea a aflu de bine a insarcinã pe secretariatulu cu clasificarea voturilor si cu relatiunarea despre resultatu in diu'a prosima urmatoria la 9. ore.

Cu acestea adunarea s'a incheiatu.

Andrei Bar. de Siãguna Eppu si Presied.
Dr. Jos. Hodosiu secret. Dr. Ioane Nemes secret.

Sesiunea III.

din $\frac{25 \text{ Oct.}}{6 \text{ Nov.}}$ 1861. sub presidiulu ordinariu.

Deschidienduse adunarea la 9. ore, se comunica unu telegramu alu Domnului Eudosiu Hormuzachi, prin care acesta se rãga, ca se fia susceptu in asociatiunea literaria cã membru ordinariu.

Adunarea a luat acestu telegramu spre placuta cunoscintia.

S'a cetitu apoi o scrisóre a D. Ioane Maiorescu, prin care se dechiara atatu in numele seu, cátu si in numele fiului seu, ca voru a intrá cá membrii ordinari in Asociatiune.

Adnarea a luat aceasta dechiarare spre placuta cunoscintia.

S'a setitu mai incolo o scrisóre á Domnului Ioane Alduleanu, prin care tramite 35. fl. v. a. dela 7. individi, carii au depusu minimulu de 5. fl., pentru a fi suscepti de membrii ai asociatiunei.

Adunarea transpunendu suma de 35. fl. v. a. la casariu, list'a individiloru se aclude aci. *)

Dupa aceste s'a purcesu la verificarea protocolului sesiunei de ieri, si cetinduse s'a ratificatu si aprobatu.

Secretariatulu apoi a relationatu despre rezultatulu scrutiniului, precum urmédia:

I. Pentru alegerea de secretariu secundariu:

1. Antoniu Vestemeanu	55	voturi
2. Dr. Pavelu Vasiciu	25	"
3. Dr. Ioane Nemesiu	15	"
4. Jacobu Bologna	7	"
5. Ilie Macellariu	6	"

*) vedi f. 62. Nr. 205—212.

6.	Petru Mașu	3	voturi
7.	Dr. Josifu Hodosiu	4	„
8.	Ioane Hanea	5	„
9.	Sava Popoviciu	1	„
10.	Nicolau Popea	1	„
11.	Ladislau Tamasiu	1	„
12.	Ioan Popescu	1	„
		<hr/>	
		114	

Presedintele enuncia: considerandu maioritaea voturilor, Antoniu VestemEANU, protopopu in Sabiniu, se prochiama de secretariu secundariu alu asociatiunei transilvane pentru inaintarea literatarei romane si pentru cultur'a poporului romanu.

M. Pentru alegerea de casariu.

1.	Antoniu Bechnitiu	70	voturi
2.	Dr. Pavelu Vasiciu	30	„
3.	Petru Brote	11	„
4.	Ioane Pinciu	3	„
		<hr/>	
		114	

Presedintele enuncia: considerandu maioritaea voturilor de 70, Antoniu Bechnitiu se prochiama de casariu alu asociatiunei transilvane pentru inaintarea literaturei romane si pentru cultur'a poporului romanu.

III. Pentru alegerea de controloru:

1.	Ioane Pinciu	79	voturi
2.	Antoniu VestemEANU	20	„

3. Ioan Hanea	2	voturi
4. Dimitriu Boer	2	„
5. Dr. Pavelu Vasiciu	2	„
6. Petra Brote	1	„
7. Nicolae Popea	1	„
8. Ioane Popescu	1	„
9. Dr. Ioane Nemesiu	1	„
	<hr/>	
	114	

Presiedintete enuncia: considerandu maioritatea voturilor de 79, Ioane Pinciu din Rasinari se proclama de controloru alu asociatiunei transilvane pentru literatur'a rom. si cultur'a poporului romanu.

IV. Pentru alegerea de archivariu si bibliotecariu:

1. Visarion Romanu	61	voturi
2. Zacharia Boiu jun.	30	„
3. Nicolae Popea	7	„
4. Ioane Popescu	6	„
5. Dr. Ioane Nemesiu	4	„
6. Dr. Pavelu Vasiciu	2	„
7. Ladislau Tamasiu	1	„
8. Dimitriu Boer	1	„
9. Antoniu Vestemeanu	1	„
10. Dr. Nicolau Stoia	1	„
	<hr/>	
	114	

Presiedintele enuncia: considerandu maioritatea voturilor de 61, Visarion Romanu din Resi-

nari se prochiama de archivariu si bibliotecariu alu asociatiunei transilvane pentru literatur'a romana si cultur'a poporului romanu.

Cu acestia se dechiara de completu officiolutu prescisu in §-ulu 11. alu Statutelor.

V. Pentru alegerea a 12. membrii de comitetu prescisu de §. 23. alu Statutelor:

1.	Ilie Macelariu	100	voturi
2.	Severu Axente	95	„
3.	Constantin Papfalvi	91	„
4.	Petru Manu	76	„
5.	Ioane Hanea	79	„
6.	Sava Popoviciu	76	„
7.	Ioane Popasu	76	„
8.	Nicolae Popea	70	„
9.	Jacobi Bologna	68	„
10.	Gavriilu Munteanu	66	„
11.	Ioane Antonelli	63	„
12.	Dr. Ioane Nemesin	56	„
13.	Dr. Josifu Hodosiu	54	„
14.	Dr. Pavelu Vasiciu	53	„
15.	Antoniu Vestemeanu	30	„
16.	Dr. Nicolau Stoia	28	„
17.	Visarionn Romanu	2	„
18.	Ioane Popescu	15	„
19.	Zacharia Boiu jun.	7	„
20.	Petru Rosca	15	„

21.	Ales. Bacu	5	voturi
22.	Spiridonu Fetti	4	„
23.	Ioane Pinciu	12	„
24.	Ioane Bran Pop de Lemeny	26	„
25.	Constantinu Stejar	6	„
26.	Dr. Ioane Ratiu	5	„
27.	Andreiu Muresianu	2	„
28.	Aloisiu Vladu	13	„
29.	Dr. At. M. Marienescu	15	„
30.	Grigoriu Popu	25	„
31.	Nicolau Sandor	23	„
32.	Onitiu Ioane	26	„
33.	Ioane Panoviciu	11	„
34.	Petru Bodila	4	„
35.	Nicolau Isacu	4	„
36.	Petru Brote	8	„
37.	Nicola Mateiu	23	„
38.	Josifu Puscariu	4	„
39.	Dr. Mesiota	6	„
40.	Vasilin Oroianu	8	„
41.	Nicolae Gaetann	9	„
42.	Sim. Balintu	9	„
43.	Prot. Mihali	5	„
44.	Ladislau Tamasiu	4	„
45.	Tipeiu Ioan	1	„
46.	Ant. Bechnitiu	1	„
47.	Stef. Josifu	2	„

48.	Dr. Avraamu Tincu	1	voturi
49.	Rusu	4	"
50.	Codru	8	"
51.	Josifu Besianu	1	"
52.	Servian Popoviciu	4	"
53.	Andr. Mocioni de Foen	3	"
54.	Ales. Romanu	1	"
55.	Arone Pumanu	1	"
56.	Ioane Pamfilie	1	"
57.	Petricu	1	"
58.	Almasianu Dav.	2	"
59.	Metianu Ioane	1	"
60.	Filipu Georgiu	1	"
61.	Sim. Balomiri	2	"
62.	Georgiu Romanu	2	"
63.	Dim. Boer	5	"
64.	Pavelu Dunca	1	"
65.	Francu Amos	1	"

Presedintele enuncia:

1. Ilie Macelariu cu 100 voturi e alesu de membru alu comitetului.
2. Severu Axente cu 95 " " "
3. Constantin Papfalvai 91 " " "
4. Petru Manu 76 " " "
5. Ioane Hanea 69 " " "
6. Sava Popoviciu 76 " " "
7. Ioan Popasu 76 " " "

8. Nicolau Popea cu 70 vot. e alesu de m. alu com.
 9. Jacobu Bologna 68 „ „ „
 10. Gavriilu Munteanu 66 „ „ „
 11. Ioane Antonelli 63 „ „ „
 12. Dr. Ioane Nemesiu 56 „ „ „

Domnulu protopopu Ioane Hanea resignédia dela postulu de membru alu comitetului din motivu de affinitate cu D. Jacobu Bologna, ci din acestu motivu nu i se primesce resignarea.

D. Protopopu Ioane Hanea resignédia nu numai din motivu de afinitate, ci si din motivulu, ca specialitatea de sciintia medicinale nu e reprezentanta in comitetu, si recomanda pe Domnulu Dr. Pavelu Vasiciu.

Presedintele dice, ca in list'a de votisare urmédia cu cea mai mare majoritate de voturi Dr. Josifu Hodosiu, care se si prochiama de membru alu comitetului, inse elu resignédia in favórea Domnului Dr. Pavelu Vasiciu, si facendu-se alegere nuóa presediatele enuncia alegerea cu votu unanimu a Domnului Dr. Pavel Vasiciu de membru alu comitetului asociatiunei pentru literatur'a romana si cultur'a poporului romanu. Dupa aceste Presedintele multiamindu celoru 4. Secretari primari, casariului si controlorului pentru ostenelele loru, propune, ca aceasta multiamirc se se treaca si in protocolu, ce de catra adunare se primesce; — mai incolo

provoca pe officialii alesi, — se-si ocupe locurile; ceea ce a si urmatu, si sesiunea s'a continuatu cu officialii alesi in intielesulu §. 6. din Statute.

Andreiu Bar. de Siaguna Eppu și Presied.
Dr. Jos. Hodosiu secret. Dr. Ioane Nemesiu secret.

Unulu dintra Membrii admnantiei propune, cá intru intielesulu §. 9. din statute se se aléga si membrii onorari, totuodata comunica presiedientiei o lista de cativa barbati, despre carii crede, ca aru meritá denumirea.

Cu acea ocaziune se arunca la midilocu intrebarea, daca se oúvine, cá membrii onorari se se denumeasca numai dein tieri esteriore, séu si dein tierile Monarchiei Austriace. La propunerea presiedintiei se decide, cá membrii onorari se se aléga fóra nici o distinctiune de locuintia si tiara, luanduse la alégere de indreptariu numai criteriile cuprinse in susu citatulu §. si inca cu ácelu adausu, cá meritele respective!oru propusi se se ia in deaprépe consideratiune. In urmarea acestei decisiuni se alésera de membrii onorari ai acestei Asociatiuni;

D. Arone Florianu Professore de rethorica in Bucuresti. —

D. Dr. Barnutiú Simeone Professore de Drepturi in Iasi. —

D. Bojinca Damascenu, emeritu Iuris-Consultu in Moldavia. —

D. Brancovan Bibescu Principele, pentru fundarea mai multor institute sciintifice. —

D. Dr. Campeanu Petru in Berlinu. —

D. Csáki George Contele, pentru meritele castigate prin ajutoarele facute scóleloru si literaturii romanesci. —

D. Fontanini George, Directoru de scóle in Craiova. —

D. Hormuzachi Constantin la Iasi, in recunoscint'a meritelor sale sciintifice cá legistu si cá mecenate alu institutelor filantropice. —

D. Iliuti Protosingelu in Bucovina. —

D. Jiga Nicolae Senior, fundatoru de unu Institutu de scolari in Oradea mare. —

D. Kecskemeti Aureliu, redactore in Pest'a pentru favorirea limbei romane. —

D. Laureanu A. Tr. Professore de filosofia in Bucuresti, si

D. Maiorescu Ioann, Professore de Istoria generale si nationale in Bucuresti, ambii pentru multele si rarele lor merite pe campulu sciintielor. —

D. Moldovan Stefan, Prepositu Capitulare in Lugosiu. —

D. Dr. Papiu Ilariu Jurisconsultu alu Moldaviei. —

D. Poienariu Petru emeritul Directoru de scole si membru alu Eforiei, pentru insasi Umanitate catra literatii transilvani. —

D. Poppu Constantin Zenoviu de Böhmstetten, Consiliariu Imp. —

D. Poppu Liviu Andreiu, Canon. in Lugosiu. —

D. Pumnulu Arone, Professore de limb'a si literatur'a romana in Cernautiu. —

D. Roseti Scarlat H Contele, pentru ajutarea scoleloru cu sume insemnatore si premiile facute spre scopuri scientifique. —

D. Scriban Episcopulu. —

D. Scriban Archimandritulu, ambi in Iasi. —

D. Siandoruj Athanasiu, Doctore de medicina si professore de literatur'a romana in Arad. —

D. Dr. Suciu Petru Professore de Drepturi in Iasi. —

D. Teodori Alexandru Dr. de Medicina in Romanu. —

D. Vasiciu Andreiu, Senatoru in Versietiu. —

D. Dr. E. J. de Tkalac, Redactorele Jurnalului Ost si Vest. —

La intrebarea pusa, ca la cine suntu a se depune prin tienuturi si inafora tacsele si alte obiecte destinate pentru scopurile asociatiunei, se decide, cá acéleasi se se numere si depuna numai la Colec-tantii, pe carii preste putinu ii vá alege Comitétulu Asociatiunei, si ii va rugá, cá se ia asuprasi acést'a sarcina, eara numele acelorasi se voru face cuno-

scute prin tóte trei jurnalele romanesci. — Intra-
ceea toti, carii voru a tramite tacsele s. a. de a-
dreptulu, in voia le sta a le adresa catra Co-
mitetulu Reuniunei transilvane pentru
literatur'á romana in Sibiiu.

Eselentia Sa D. Presiedinte chiama pe O. Adu-
nare, cá in Consunantia cu §. 23. lit. i. se prefiga
timpulu si loculu celei mai deaprópe adunari ge-
nerale. La dorinti'a adunarei pentru loculu adu-
nantiei celei mai deaprópe se destina Brasiovulu,
eara timpulu pe dioa dein $^{16}/_{28}$ Juliu 1862. —
Membrii, cati se aflá de facia dein Brasiovu, plini
de bucuria pentru aceasta hotaríre, multiamira On.
adunari in numele concetatiieniloru, pentru ca li s'a
facutu eceasta onóre de a se alége Brasiovulu de
locu alu adunarei. —

Fiindu dorintia comuna si profundu simtita,
cá Reuniunea nóstra prin functionarii si prin Co-
mitetulu seu indata se se si apuce in consunetu cu
§. 2. alu Statutelorn sale de unele lucruri scopului
corespondietóre, si fiindu ca intra altele la §. 33.
alu Statuteloru se prevéde si sustinerea unei foi
periodice, Secretariulu Georgie Baritiu róga pe
On. adunare, cá se dé ascultare unui numeru de tese
séu propusetiuni luoate din catevá ramuri ale scien-
tiei, ale artelor, economiei si vietiei sociale, din-
tre care unele suntu de o natura, cá elaborate bi-
ne, se póta fi premiate din veniturile asociatiunei

provediute la §. 4. alu statuteloru, eara altele pen-
tra cá dupa impregiurari se pota aflá locu in Co-
lónenele unei foi periodice, care este a se infintiá;
si earesi altele privescu la unele mesuri, ce aru
fi a se lua in interesulu istoriei si alu literaturii
nationale romanesci. —

Aceleasi propositiuni citinduse, dupa cumu se
vedu in aici alaturatulu loru contestu, *) fusera si
priimite de catra adunare, cá o parte din mate-
rialulu scientificu, cu carele anca e de doritu cá
se se ocupe literatii romani, cu privire mai vîr-
tosu la folosulu practiculu si duratoriu alu poporulu
romanescu. —

La acesteá Eselentia Sea Domnulu Presiedin-
te observá in privinti'a tinerimeii scolastice, ca se
i se recomande a pune tóta putintios'a silintia la
invatiatura, séu deaca unii nu se simtu in stare de
a inaintá pe calea cea lunga a scientieloru, se
tréca nesmintitu la meserii, eara aceast'a eú ata-
t'a mai virtosu, ca cei remasi in scientie pré se
inbulzescu la preparandii, care Eselentia Sea cá
Episcopulu dechiará dein partea sa, ca este pré de-
terminatu, cá de acuma inainte se nu mai primé-
sca la preparandia nici dein a patr'a Classa gim-
nasiala; preste aceast'a se nu créda cinevá, ca ti-
nerii, cari se ambie la preparandia, aru fi copii
dein familii sermane, ci tocma dein contra, in cátu

*) vedi-le la capetulu protocolului!

deaca ei aru voi, si s'aru sili la invatiatura, aru puté continu'a pré bine scólele. —

Timpulu fiindu inaintatu pe la 2 $\frac{1}{4}$ ore dupa ameadu, si multi cerendu inchiderea siedintieloru, se mai ascultă anca numai propusetiunea D. Axente Severu, cá adunarea se defiga si acea suma dein veniturile Asotiatiunei, care vá voi a o destiná pentru stipendii intru intielesulu §. 2. Decisiunea in acestu objectu se amana pe urmatoarea dí, si cu acést'a Siedinti'a se incheiá. —

Siedinti'a IV.

dein 26 Octobře 1861.
7 Novem.

BCU Cluj / Central University Library Cluj

Fiindu dioa acést'a de serbatóre, Siedinti'a se deschide prin Eselentia Sea D. Presiedente la 11. óre demanetia.

Lucrarile se incepu cu autenticarea protocóitului siedintiei de eri; mai departe se continua desbaterile privitóre la stipendii, ce aru fi a se dá dein o parte a venituriloru Asociatiunei unoru tineri studenti lipsiti. —

Adunarea preliminară mai antaiu dein Sumele intrate pana astadi, in intielesulu §. 4. sum'a de florinti Valuta austriacá siese sute (600) pentru cooperirea speselor tipariului si a cancelariei Comitetului, pentru mobili si cass'a de bani; apoi decide, cá, sub conditiune, deaca voru mai intra si

alte sume, pentru că se se pōta face adjutōre fara cea mai putina vatemare a Statutelor se se numere in stipendii scolare pe anulu 186 $\frac{1}{2}$, o suma earasi de fl. Valuta austr. siese sute (600), dein care se se impartia cāte 60 fl. v. a. la unulu, Comitetulu insa este insarcinatu a priveghea cu cea mai intinsa luare aminte, cā Stipendiele se le primēscā numai invatiatorii cei mai buni, mai morali, si totu odata mai sermani de a casa. —

Se decide facerēa unui Sigilu cu Inscriptiunea dein fruntea statutelor si cu Emblema Minerv'a, eara efeptuirea se concrede Secretariului primariu Georgie Baritiu, intru asemenea compunerea unui formulariu de Decrete pentru denumirea Membriilor onorari si corespondenti se concrede aceluiasi, apoi se se litografeasca.

In catu pentru dilele de Siedentiele Comitetului de preste anu, se defige dio'a de Marti'a, ce urmeadia dupa 1. fiecarui luni Calendariulu nou, cu esceptiune, cā la casu, candu aru cadea o serbatōre legata la noi pe acea Marti, atunci Siedenti'a se se amane pe Marti'a venitōre. —

Pentru elocarea baniloru societatii adunarea se invoi, cā ori ce bani de prisosu se voru adunā, se se dēe imprumutu pe obligatiuni ipotecarie de a le statului cu 6%.

Pentru Actele privitoare la urdirea si constituirea Asociatiunii se află cu cale a se tipari in un'a dein Tipografiile dela Sibiiu, Blasiu séu Bra-siovu, unde adeca s'aru tipari mai estinu, unu numeru de 1000. Esemplare pe harthia de calitatea III. formatu 16—20 cu litere parte Cicero, parte Gar-mond, eara apoi Esemplarele se se ia in pri-mirea Comitetului si sub ingrijirea Bibliotecariului.

In catu pentru Localulu trebuinciosu pentru Cancelaria, Archivu si Biblioteca de ocamdata se primesce propunerea Eselentiei Sale Presiedintelui, cá o odaie dein Seminariulu Diecesanu se se adap-teze spre scopulu acest'a.

Cu acestea sientia s'a incheiatu; totuodata Eselentia Sea desface adunarea prin unu Cuventu, intru carele dice intrn altele: Neamu adunatu in caritate, ne despartimu in caritate. Dé Dumně-dieu, cá pana la capetulu vécului se fia totu asia. Se ne mai intalnimu la mas'a mamei nóstre co-mune; se ne indulcimu de limb'a, nationalitatea si de tóte, cate suntu ale Romanului. Luati seam'a, in ce momente si in care epoca vietuimu. Popó-rale mainainte au pututu trai fara literatura; eara astadi asia cevá este curatu preste putentia. — Feudalismulu aristocraticu s'a delaturatu prin des-voltarea puterei morale si cunóscerea legiloru fi-resci; a pasitu in loculu aceleuia egalitatea de drep-turi si egal'a indreptatire, se nu uitamu in sa, ca

puterea mintii si á geniului, sciintiele si artele suntu, care in dilele nóstre dau popóraloru tariá si le asigura viitoriulu. —

Dupa acestu cuventu membrii adunarii s'au despartitu intru manifestarea imprumutata de simtie-minte fratiesci. —

Nr 337/1861.

A.

Conchiemare

La Asociatiunea transilvãna romanã pentru inaintarea literaturii romane si cultivarea poporului romanu.

Dupa ce Maiestatea Sa c. r. prin prenal'ta resolutiune din 6. Septemvre a. c. se indurã pré gratiosu a incuviintiã infiintiarea Asociatiunii transilvane romane pentru inaintarea literaturii romane si cultivarea poporului romanu si á aprobã statutele aceleia, subscrisulu cá insarcinatu cu conducerea provisoria a afaceriloru Asociatiunii, 'si ia voia, a conchiamã pe $\frac{23. \text{Octomvre}}{4. \text{Noemvre}}$ a. c. aici la Sibiiu pré toti inteligintii natiunii noastre, carii voiescu a fi membrii Asociatiunii, spre a luã parte la inaugurarea si deplin'a constituire a aceleiasi.

Sibiiu $\frac{29. \text{Septemvre}}{11. \text{Octomvre}}$ 1861.

Andrieu Bar. de Siaguna,
Episcopu.

B.

Cuventarea Esselentiei Sale P. Episcopu Andreiu Bar: de Siagun'a tienuta in 23. Oct. 1861. cu ocasiunea inaugurarei si deschiderei Asociatiunei transilvane pentru inaintarea literaturii si culturii poporului romanu.

Eata, Domniloru! au sositu diu'a cea dorita pentru infintiarea unei Asociatiuni, carea sa aiba de problema „literatur'a romana si cultur'a poporului romanu.“

Marturisescu sinceru convingerea mea, ca eu problem'a asociatiunei noastre o caracterisediu precatu de nobila si frumoasa si unica in feliulu seu astadi in intrég'a noastra natiune din toate partile, unde se afla ea, pre atat'a si de serioasa/si grea, pentru a cere o perseverantia de feru si unu sacrificiu din inima. Acestea le afirmiu eu dupa natur'a scopului Asociatiunei, carele este inaintarea literaturii romane si a culturii populare in deosebite ramuri prin studiu, prin elaborarea si edarea de opuri, prin premii si stipendii pentru diferitele specialitati de sciintie si arte.

Toti scimu, ca tieranulu, candu ara, nu cauta indereptu, ci inainte, cá breasda sea sa nu o gresiesca. Inse factorii Asociatiunei noastre, candu vreu sa nesuiasca catra ajungerea scopului Asociatiunei, voru avea a cautá mai antaiu indereptu, adeca la studii clasice din seculii vechi, si apoi voru avea a cautá inainte, adeca a cultivá limb'a noastra dupa form'a sciintieloru clasice.

Anca mai debue sa cautamu in trecutu si in altu intielesu; va sa dica: de si Asociatiunea noastra este cea d'antaiu in feliul seu la noi, totusi vocea trecutului ne

spune, ca pelanga aceea, ca pana astadi n'am avutu nici o Asociatiune formale si din partea statului recunoscuta si aprobata, carea s'aru fi ocupatu cu literatur'a romana si cu cultur'a poporului, dicu, pelanga toate acestea totusi au fostu barbati romani singurat'ici, cari prin scrierile sele si edarea acelora la lumina s'au meritatu premultu pe terenulu literaturii romane si alu culturii poporului. Astfelu de barbati nationali binemeritati pentru cultur'a literaturii romane si cultivarea poporului romanu am avutu noi si pana acum, si ii avem si astadi pretutindenii, pe unde se afla natiunea noastra. Asiadara aducearea aminte de acesti barbati romani binemeritati recomendu eu Asociatiunei.

Si in alu treilea intielesu dicu, ca debue se ne uitamu in trecutu pentru aceea, ca se nu se intemple si in venitoriu literatiloru nostrii o nasemene vatamare, precum s'au intemplantu la anulu 1850, candu unu comisariu imperatescu au incredintiatu unui preotu sasescu traducerea unui opu metodicu din limb'a germana in cea romana. Ceea-ce intielegendu eu atunci, candu 4—5 coale se si tiparisera, am facutu pasii debuintiosi si am nimicitu esirea la lumina a acelei traduceri. Iuse preotul sasescu siau pusu bine in punga onorariul pentru o traducere miserabila. Eu inca atunci traducerea aceast'a o caracterisai de miserabila, pentru-ca parinti'a sa intr'altelu cuventulu germanu „Methodenbuch“ lau tradusu pe romania „carte de modruri“. Miserabilitatea acestei traduceri de totu se da pe facia, candu cuvintele romanesci „carte de modruri“ leam traduce in germania; caci „carte de modruri“ nici candu n'ar putea face in limb'a germana „Methodenbuch“.

Deaca mi se iarta a aminti aci si alte imprejurari fatale din anii mai de curendu trecuti, cari primejduiau

libertatea culturii poporului si onórea barbatilor nostrii intieleginti, atunci debue se aduce inainte acea resolutiune a fostului Ministeriu de invetiamentu, prin carea cartile acelea, ce s'au compus sub manuducerea mea prin intieligintii nostrii, s'au tiparitu in tipografi'a noastra diecesana si apoi s'au introdusu in scoalele noastre populare, s'iau pusu in capu de a le opri de 'ntrebuintiare si a 'ntroduce altele, pre care nisce creaturi de a le lui necunoscutu pe terenulu literaturii noastre leau compusu si le au tiparitu in Vien'a. Acelasi Ministeriu au pretinsu dela mine in anii trecuti, cá pre professorii gimnasiului nostru din Brasiovu sai trimitu la Vien'a spre depunerea essamenului de cualificatiune professorale; sciindu eu, ca essaminarea aceea se face prin o comissiune statatóre din membrii de religiune si natiune straina, am remustratu pe bas'a anomaliei, ce aru urma de acolo, candu professorii unui gimnasiu romanu de relega orientala ortodoxa aru debu' sa depuna esamenu de cualificatiune professorale inaintea unei comissiuni de religiune si natiune straina. Dar si mai multu sa ve spunu. Acelu Ministeriu, intielegendu, ca Episcopi'a noastra s'iau radicatu o tipografia anca la anul 1850, si aci tiparesce carti bisericesci si scolare spre acoperirea proprietoru lipse si spre inaintarea culturii poporului, m'au trasu la raspundere de a me dechiará, ca Episcopi'a nóstra, pre carea Ministeriu de cultu se 'ndoiá a o recunósce de priimita din partea statului, de si Maiestatea Sea Imperatulu o tractá ca pre un'a recepta, dícu, Ministeriu de cultu m'au trasu la raspundere de a me dechiará, ca Episcopi'a noastra de unde s'iau capetatu dreptulu de asi potea radicá tipografia? Acestea am aflatu de debuintia a vi le comunica, domniloru! cu acésta ocasiune, cá sa ve incredintiati despre

neadormit'a priveghiare a Ierarchiei Bisericeii noastre pentru sustinerea libertatii binesocotite in cultur'a poporului si spre mantuirea onoarei barbatiloru nostrii intieliginti, precum si pentru adevorirea acelu adeveru, ca caus'a cea dreapta, ce oam reprezentatu eu in aceste trei obiecte si in alte multe, au esitu din luptele susatinse cu triumfu!

Aceste esemple le am adusu inainte aci spre acelu scopu, cá se áretu debuinti'a cea imperativa pentru vé-di'a si auctoritatea Asociatiunei, ce membrii ei voru fi indetorati a o sustinerea si inmúlti prin studiu, prin elaborarea si cdarea de opuri literari, ceeace, precumu amu disu mai susu, nu se poate ajunge fara pastrarea unei seriositati si perseverantie, ce sciintiele dupa natur'a lorú o pretindú delá toti aceia, cari vreau a se ocupá cu ele.

Acestea permitendu, trecú la obiectul dilei, si asiá pe bas'a resolutiunei imperatesti din 6. Sept. a. c., ce mi s'au impartasitu prin decretulu gubernialú din 26. Sept. a. c. Nr. 7693., prochiamu Asociatiunea Transilvana pentru literatur'a romana si cultur'a poporului romanu de Asociatiune publica si recunoscuta de statu in intielesulu statuteloru sale din 21. 22. si 23. Martiu 1861, si provocu adunarea, cá se pasieasca la constituirea Asociatiunei in sensul sectiunei II. din Statute, apoi in sensul sectiunei III. la alegerea oficialiloru Asociatiunei si in sfarsitu in intielesulu sectiunei IV. la profigerea terminulu pentru cea mai de aproape adunare generale.

Si asiá implinindu insarcinarea D-Voastre din 10. Maiu 1860. si din punctulu 4. si 5. alu protocolulu conferintiei de sub ^{11/23} Martiu 1861., cá sa ducu corespundintiele cele debuintioase pentru infiintiarea acestei Asociatiuni, ceeace cu ajutoriulu lui Dumnedieu am si ajunsu,

predau Adunantiei constituante scaunulu onorificu alu presi-
 diului, ce lam ocupatu pana acum din increderea D-Vó-
 stre, si in sfarsitu radicandu simtiemintele sufletului meu
 catra ceru, dicu: Domniloru! mės'a dulcui maicei noastre
 este pregatita pentru oaspeti multi, maic'a noastra au fo-tu
 pana acum imbracata in doliu, dar de acum inainte se
 imbraca ea in haina de nunta si poftesce la measa pre
 toti fiii sei, cá sa straluceasca si ea in si cu cas'a sea si se
 innoiasca pre fiii sei, precum se innoiescu tineretiile vul-
 turelui, si se roaga lui D-dieu dicendu: Doamne alu po-
 toriloru, fi cu Asociatiunea aceast'a acum si totudeun'a;
 căci totu darulu desevarsitu este de susu, dela tine pa-
 rintele luminiloru. Amin!

BCU Cluj / Central University Library Cluj

C.

**Cuventarea D. Canonicu T. Cipariu tie-
 nuta cu oca siunea inaugurarei si deschi-
 derei Asociatiunei transilvane pentru in-
 aintarea literaturii si culturii poporului
 romanu, cá respunsu la cuventarea Esse-
 lentiei Sale P. Episcopu B. de Siagun'a.**

Esceclentia, Domni si frati!

Candu ne uitamu inapoi la istori'a poporului nostru
 si mai alesu la a natiunei noastre din asta patria dulce,
 carea e antaniulu leaganu alu viatiei romane pe aceste
 locure nordice-orientali, mai ca nu aflamu in seri'a ata-
 toru mari seculi dela inceputulu celui alu doilea alu erei
 crestine pana acum peste mediuloculu alu celui de alu

XIX., de catu numai dile de lacreme, de doreri si de suferintie de tóta form'a; er' dilele de bucuria pentru poporul romanu si pentru natiunea noastra transilvanica in specia au fostu mai pucine si mai rare, decatu pén'a de corbu albu. Cultur'a romana, ce au adusu cu sene in Dacia din alte parti a le lumei mai fericite si mai desfatate, si o au straplantatu in acestu pamentu rece si inghiatiatu, cultur'a, de carea marturisescu tóte ruinele si tóte anghiurile patriei noastre, acele 40 de cetati, ce le numera Ptolomeu in geografi'a sa cu numele abia cu 50 ani dupa stramutarea noastra in acestu Babilon, — tota, mai tota cadiu preda gentiloru barbare, care ia ante de a preda Greci'a si Itali'a, Aten'a si Rom'a, se paru ca din preda patriei noastre si din ruin'a culturai romane de pe acestu pamentu si-au luatú gustu de a se incruatá in ruinele si ale celoru alalte provincie din imperiulu romanu. Din acésta ruina totala a natiunii numai D-dieu scie cum amú scapatu, numai cá prin minune, si numai cu pelea si cu viati'a, caci acele incursiuni si predatiuni nu numai ne au rapitu averea si cultur'a, ce o-am avutu, ci ne au rapitu si mii de mii de suflete de ale fratiloru séu parintiloru nostri, si deaca ar' fi fostu moartea lorú numai corporale, mai pucina le-ar' fi fostu si amaratiunea, inse decatu moartea naturale mai este moarte si mai cumplita pentru omu, sclavi'a, despartirea de ai sei, si mai pe sus de toate sentiulu unei ruine natiionali; caci nece o dorere poate se asemena cu acea dorere, candu vede omulu nu numai perirea sa, ci vede deodata si perirea unei patrie, a unei natiuni intregi, mai fara nece una sperare de o redicare din aceea perire. Inse din toate aceste ruine providenti'a ne-a conservatu inca in aceste doreri cumplite unu tesauru nepretiuítu, care nu nil'au potutu rapí

nece sabi'a invingatoriului, nece crudimea tiranului, ce domnea pe corpurile noastre, nece puterea fizica, nece politic'a infernale, — unu tesauru nascutu cu noi dela titiele maicei noastre, dulce cá sarutarile maicutieloru, candu ne aplecau la senulu loru! tesauru mai scumpu decatu viati'a; tesauru, care de l'amu fi perdutu, de l'am perde, de vomu suferi vre unadata, cá cineva cu puterea au cu insielatiunea, au cu momene se ni-lu rapésca din manile noastre, — atunci mai bine, mai bine se ne inghitia pamentulu de vii, se ne adunamm la parintii nostri cu aceea mangaiare, ca nu amu tradatu cea mai scumpa ereditate, fara de care nu am fi demni de a ne mai numi fiii loru: limb'a romaneasca. — Ci speràmú in providenti'a divina, speràmú in verlutea neinfranta a natiunei, pe care intru atati seculi nece in cea mai apusa soarte a ei nu a tradatu-o; speràmú in marii barbati si insufletitii fii ai natiunei, cari mai alesu in aceste tempore critice, in care se tractéza cestiunea de a fi au a nu fi, cu toata barbatia demna de unu romanu vechiu, cu toata resolutiunea nefaciariata, si cu pen'a si cu cuventulu si cu fapt'a au spriginitu si spriginescu caus'a natiunale, caus'a culturei, in bisericá, in scoala, in politica; cari si-au intorsu toata influenti'a si pusestiunea, si n'au crutiatu nece ostenele, nece spese, numai si numai cá se-si sprigineasca pe aceasta natiune, cu alu careia nume se lauda si a careia limba o vorbescu.

Chiaru si asta di solene, ce ne a adunatu din toate partile patriei, e unu testimoniu alu vietiei romanesci si o protestatiune mai solene decatu si juramentulu, ca natiunea romana nu vrea si nu va suferi nici odata, cá se apuna din seri'a natiuniloru cá romana, ca nu vrea si nu va suferi nici odata aceea batjocura, cá se se lapede de alu

seu nume si de a sa limba in favoarea nici celei mai culte natii si limbe in lume, cu atatu mai pucinu in favoarea ori-carei alte, carea eri alalta eri era inca neculta, barbara, si care pana si astadi inca nu si-a scuturatu rugin'a, ce o rodea pana la anima inca inainte de 20—30 ani, seu inainte ca de o suta de ani. Aceasta adunare atatu de numeroasa, atatu de stralucita, de atati barbati bravi si demni, cari cu atat'a bucuria nu-si pregetara nici osteneal'a nici spesele, ca se alerge aici in departare si se ie parte la aceasta serbatoria nationala, e unu documentu neinfrantu, ca se simtu maretii a fi fii ai natiunii romane si a se numi cu numele stramosiescu. Natiunile, cari visaza si traiescu in acela visu desiertu, ca ore-candu totu voru se aduca pe Romanu, ca se-si despretiuiasca limb'a si se adoreze pe alt'a straina, cari nu se potu desbaiera de ilusiunile lor, ca romanulu va mai voi a se impena cu penele straine si voru inavuti seracia acestoru natiunii ingamfate si pretensive, — depuna-si o-data pentru totudeuna toate ambitiunile reu calculate, desceptese din visulu lor si nu se mai nutreasca cu ilusiuni seci si amagitore. Ca amen, amen le dicemu lor, ca mai curendu va trece ceriulu si pamentulu, decat se se mai prefaca romanulu in cea seu cea natiune. De romanu ca natiune dici, nu de romanu ca individuu; ca deca au fostu imprejurari, candu cate unu bietu de romanu, au de fome, au de goletate, au de orecare ambitiune, au de vr'unu altu calculu s'a departatu de trupin'a natiunii sale si s'a inochiatu ca unu olivu domesticu in olivu selbaticu, ast'a s'a pututu intempla, pote ca se va mai intempla, si poate ca chiaru si in dilele noastre se vedemu cu ochii asemeni templari; sei lasamu in se in numele lui Ddieu, se-si caute fericirea si repau-

sulu animei unde le place si unde speréza se le afle; — ci romanulu cá natiune, pe carele 17 seculi l'au strambatu la pamentu in adeveru, ci nu l'au ruptu, nici lau smultu din radecina, si decí inainte se mai tréca si de 17 ori-cate 17 seculi, totu romanu va remané, de s'aru duce si cu miile instrainandu-se; ast'a ne e credinti'a neclatita, si speramu, ca toti, cei ce nutrescu asemenea credintia, nu se voru rusiná; caci mai meduósa e trupin'a ci decatu se se usce, deaca se si usca multe si ori-catu de multe ramuri din corpulu ei; cá unu agru fructuosu, carele e in stare nunumai a nutri graulu din destulu, ci si polomid'a, ci polomid'a se va arde, ear graulu se va aduna si earasi se va semená, cá sementi'a se nu-i lipseasca in toata eternitatea.

Ci nu voiescu a me intinde mai departe, macaru ca multe s'aru mai putea dice si aduce din viati'a natiunei, ce demustra invederatu, ca desierte suntu toate sperarile, ilusiunile, visale; indesiertu toate sofismele si machinatiunile tuturoru, cari mai ducu si tragu sperare, ca dór' dór' din romanu voru putea face altu poporu nordicu au asiaticu. Unu razimu nationalitatei romane se implanta astadi, ci speramu, ca asemeni razime de asta si de alte forme se voru implantá si de ci inainte si mai multe si mai puternica.

Se urámu dar acestei tenere plante, ce astadi se implanta in a dóu'a a noastra patria, sa-i urámu binecuventare dela celu ce sustiene si spriginesce toate, cá cu ajutoriulu celui Preainaltu si cu zelulu invapaiatu alu natiunei nutrita si crescuta se ajunga catu mai curendu la statur'a normale, in carea se inverdiésca, se infrundiésca si fructure inmiite se aduca de bunu si dulce gustu tuturoru romaniloru, fructure de cultur'a si pro-

pasirea in toate ramurile sciintiei, artei si civilisatiunei. Se uràmú, Domni si frati! si acelui mare barbatu alu natiunei, carele dela inceputu cu caldura a cuprinsu la senu-si si fora pregetu a condusu pana in momentul de acum ide'a acestei asociatiuni, care astadi din idea trece in realitate. Sei uramu din anima calduroasa, cu sinceritate nefaciarity si cu resunetu strabatatoriu, cá celu ce l'a inaliatu la această mare treapta, se-i insuffle portarea de grige parinteasca pentru natiunea romana, nunumai in cele sante si D-diesci, ci si in cele ce se tienu de bunastarea unui poporu demnu de o soarte mai buna; de buna starca nunumai materiale, ci si mai vertosu de aceea stare eminente, ce distinge pe o natiune culta de catra unu poporu, precum cuventulu destinge pe omu de alte vietui'oare pe acestu pamentu. Se-i uràmú, cá se-si védia efectuate intentiunile marenimóse, ce le nutresce catra natiunea romana, se-si védia natiunea fericita, mai fericita decum o aflase la inceputulu pastoriei sale; se-si védia mangaiarea cu ochii, repausulu si multiamirea sufletulu inca si in viati'a aceast'a. Sei uràmú dile fericite, in midiloculu natiunei ajunse la fericire, dile multe si impreunate cu ne'ncetata multiamita din partea acestei natiuni bune si teneru semtitórie; cerendu si rogandu-ne, cá si de aci inainte se binevoieasca a cuprinde si-a adaposti, a ajutá si a spriginí aceasta tinera societate, pe care o-a iubitu si o-a ocrotitu dela leaganu pana in momentul de facia. Se traiti Eselenti'a Voastra!

D.

Harti'a Inaltului Gubernu Regiu Transilvanu, catra Ess. Sea Episcopulu A. B. de Siagun'a, prin carea se aduce la cunoscentia aprobarea statutelor Asociatiunei prin Maiestatea Sa C. R. Apostolica.

Nr. 7693. 1861.

Escelestissime si Reverendissime Domnule Episcopo! *)

Maiestatea Sa c. r. Apost. s'au induratu prin preainalt'a Sa decisiune din 6. Sept. a. c. gratusu a concede, ca pe bas'a asternutelu statute pentru inaintarea literaturei romane si cultur'a poporului romanu se se infiintiede una asociatiune, — inasotnodata a ordinatu Maiestatea sa c. r. Apost., cá la §. 5-lea alu Statutelu se se adauge si dispositiunea aceea, ca la alegerea membriloru acelora, cari nu suntu cetatiani austriaci, se recere si invoeal'a acestui Gubernu Regescu.

*) Testulu originalu magiaru e urmatoriu:

Nr. 7693. 1861.

Nagyméltóságú és Főtisztelendő Püspök Úr!

Méltóztatott ö cs. kir. Apostoli Felsége folyó évi Szentmihályó 6-án kelt legfelsőbb kegyelmes határozatánál fogva kegyelmesen megengedni, hogy a román irodalom emelésére, és a román nép kiképezésére a fölterjesztett szabályok nyomán egy egyesület alakulyon, azonban méltóztatott ö cs. kir. apost. Felsége e Szabályok 5-ik §-sához azon intézkedés tételét megrendelni, hogy

Despree aceasta preainalta si gratiosa decisiune Te incunoscintiedi Escelenti'a Ta in urm'a ordinatiunei gratioase regesci din 13. Sept. a. a. Nr. 2868. pelenga retransmiterea testului romanescu alu statuteloru de asociatiune, susuasternute prin fost'a c. r. locotiintia, si indreptate in intielesulu preainaltei decisiuni, spre a aduce aceast'a la cunoscinti'a reuniunei, cu acelu adausu, ca asociatiunea se remana credintiosa chiamarei sale cercuscrise in §. 5-lea, si singuru pe lenga cursulu scientificu, si se se retiena dela amestecarea in trebile religionari si politice, altmintrea oprite prin §. 3. alu statuteloru,

BCU Cluj / Central University Library Cluj

oly tagok megválasztására, kik nem osztriák allampolgárok, ezen kir. fökormányszék beléegyezése megkivántatik.

Ezen legfelsőbb kegyelmes határozványról Excellenciád e jelen évi Szentmihályhó 13-án 2868. sz. alatt kelt kegyelmes kir. rendelet folytán a vólt cs. kir. helytartósági elnökség által felterjesztett, 's a legfelsőbb határozvány értelmében ki igazított egyleti szabályok román szövegének vissza rekesztése mellett, az egylet értesítése végett oly hozzá adással tudosittatik, miszerént az egylet a 2-ik §-ban kitűzött feladathoz hiven, csupán tudományos pálya körénél maradjon meg, 's a harmadik szakasz szerint kirekesztett vallásos és politikai ügyekbe való avatkozától ovakodjék.

Egyébbaránt illő tekintettel maradván, Nagyméltóságodnak, az erd. n. Fejedelemség fökormányszékének, Kolozsvárt Szentmihályhó 26-án 1861. tartott üléséből elkötelezetjei, Cserey Farkas, Pap Máté titkár.

Nmgu. g. n. e. püspök. B. Ságuna András Urnak.

Altumintea remăhendu cu respectu cuviintiosu
 Ai Escelentiei Tale deoblegati Lupu Cserey m. p.,
 Mateiu Pop secretariu m. p. — Din siedinti'a Gu-
 verntului marelui Principatū alū Ardealului, tienuta
 lă Clusiu in 26. Sept. 1861.

Escelentiei Sale D. Episcopu gr. n. u. An-
 dreiu Barone de Siagun'a.

E.

Statutele

Asociatiunei transilvane pentru literatur'a romana si cul-
 tur'a poporului romanu.

Sectiunea I.

Despre scopulu Reuniunei si mediulócele ajungerei lui.

§. 1.

Asociatiunea pórtă numirea de Asociatiune transil-
 vana pentru literatur'a română si cultur'a poporului romanu.

§. 2.

Scopulu Asociatiunei e inaintarea literaturiei romane
 si cultur'a poporului romanu in deosebitele ramuri prein
 studiu, elaborarea si edarea de opuri, prein premii si sti-
 pendii pentru diferitele specialitati de scientia si arte si
 alte asemenea.

§. 3.

In adunantiele acestei asociatiuni suntu oprite orice
 desbateri asupra obieptelor religioase si politice, incatu
 acestea privescu la presentu.

§. 4.

Spre ajungerea scopului asociatiunii voru servi de mediu loce:

1. Interesele dela capitalele consantite scopului ei de fundatorii si de membrii Asociatiunii; taxele anuale, cari incurgu dela aceiasi membrii, — precum si darurile, cari se sperediu in viitoriu dela benefactori. —

2. Folosele, ce se voru castigá preln tiparirea si vendiarea de opuri scientifice, precum si prein conlucrarile deosebite ale membriloru ei. —

Sectiunea II.

Despre constituirea Asociatiunii.

§. 5.

Asociatiunea consta dein membrii fundatori, ordinari, corespondenti si onorari, fora deosebire de natiune si religione. Toti acesti membrii se voru provedea cu unu documentu de legitimare. *)

§. 6.

1. Membru fundatoriu alu asociatiunii este totu insulu, carele depune asociatiunii odata celu putinu un'a suma de 200. fl.

2. Membru ordinariu este acel'a, care e sui juris si se insinuadia si depune la unulu deintre colectorii Reuniunii, seau odata pentru totudeun'a unu capitalu, ce aduce unu venitu de 5. fl. seau pre fiacare anu tax'a de 5. fl. v. a.

3. Membrii fundatori si ordinari au egale drepturi.

*) Adausu la §. 5. in intielesulu preinaltei resolutiuni imperatesci din 6. Septemvre:

La alegerea membriloru, cari nu suntu suditi austriaci, e delipsa invoirea r. gubernu transilvanu.

§. 7.

Comune, corporatiuni si alte persoane morale inca potu fi membrii fondatori seu ordinari ai Reuniunii, inplinuindu obligatiunea dein §-lu precedinte. —

Inse aceste individualitati morale nu voru avea dreptu de a se representá pre sene in adunanti'a asociatiunei.

§. 8.

Membrii corespondenti suntu aceia, cari insinuandu-se se voru denumí prein adunanti'a generale in urm'a propunerei Presiedintului, seau a Comitetului, seau si prein motiunea unui membru ordinariu. — Acesti membrii nu voru platí taxe, inse se cere, cá ei se fia barbati de capacitate si se se pota asteptá dela densii cu siguritate, ca voru spriginí si inaintá scopulu Asociatiunei.

BCU Cluj / Central University Library Cluj

§. 9.

Membrii onorari se denumescu de adunanti'a generala pre temeulu doveditu alu capacitately, inaltei pusetiuní si a altoru merite personale ale loro. — Eli suntu liberi de ori ce contributiune. —

§. 10.

Asociatiunea va fi provediuta cu unu sigilu, care va purtá de giuruscriptiune numirea Asociatiunei, precumu si cu un'a cassa, in care se va pastrá averea ei, precumu banii, pretiosele, si hartielle de pretiu, si care va fi provediuta cu doua chei. —

Sectiunea III.

Despre Oficialii Asociatiunei.

§. 11.

Oficialii Asociatiunei suntu:

1. Unu Presiedinte,

2. Unu Vice-presiedintē;
3. Unu Secretariu primariu;
4. Unu Secretariu,
5. Unu Bibliotecariu si Archivariu;
6. Unu Casieriu;
7. Unu Controlōru.

Toti acestia se alegu de adunanti'a generala dein membrii ei fundatori si ordinari pre cate 3. ani. — Presiedintii se intarescu de locul mai naltu. — De sene se intielege, ca eli se potu realege. —

§. 12.

Adunanti'a va avea si unu servitoriu.

§. 13.

Oficialii acestia imbraca oficiu onorariu, prein urmare forā salariu. — Totusiu se concede adunantie generale dreptulu de ai remunera dein veniturile fondului asociatiunei dupa inpregiurari, si anumitu dupa puterile materiale ale ei. —

§. 14.

Drepturele si datorintiele Presiedintelui suntū:

- a. De a conchema adunanti'a generala si a comitetului; si a purtā presidiulu intrensele.
- b. A priveghiā, cā desbaterile si conlușele adunantieloru se se duca potrivit scopului si intereseloru asociatiunei.
- c. A priveghiā, cā ceialalti oficiali ai asociatiunei se corespunda datorintieloru lorū cu acuratetia.
- d. A representā asociatiunea in afara in afacerile asociatiunei. — Inse afacerile Presiedintelui in numele Asociatiunei, cari aru produce obligatiuni asupr'a ei, numai atunci voru fi obligatoriu pentru ca, daca acelea au ur-

matu dein invoirea Comitetului, si daca hartiile respective voru fi subscribe pre lenga elu inca si de doi membrii ai Comitetului, si contrasignate de Secretariulu acel'a, caruia este incredintiatu sigilulu Asociatiunei, cum si prevediute cu acelu sigilu.

e. Presedintele numai asiá va potea asigná plati dein banii Asociatiunei, deca acelea voru fi prelimenate de Comitetu, si daca hartia de asignatura va fi contrasignata de acumu pomenitulu Secretariu.

f. Plenipotentiele seau constitutiunile de procuratori pentru ingrijirea afacerilor Asociatiunei in partea organeloru dein afara, se subscribe de presedinte pre langa contrasignarea Secretariului.

g. Asemenea se subscriu numai de Presedinte si de Secretariu tote documentele de justificarea primirei de membrii in Asociatiune, circularele si publicatiunile, precumu si protocoalele siedintieloru adunantie generale si a Comitetului. —

h. Presedintele ingrigesce pentru esecutarea conclusiuniloru adunantie generale si ale Comitetului, si renduesce scontarea casei dein tempu in tempu. —

§. 15.

Vice-presedintele suplinesce pre presedintele in tote drepturele si indatoririle lui potrivit §-lui precedente, precandu acel'a este impedeatu de a functioná.

§. 16.

Secretariulu primariu e conservatoriulu sigilului, porta si contrasigneaza protocolulu siedintieloru adunantielu generale si ale comitetului, si contrasigneaza totu deunadata, fatia cu organele si indiviidii esteriori, precum si

cu Cas'a asociatiunei, si acelea hartii, care suntu de contrasignatu dupa prescrisulu paragrafu 14. — Maiincolo elu este Directorulu Cancelariei Asociatiunei, si anumitu alu protocolului de gestiune, alu espediturei si alu archivei. — Infine densulu redige foia periodica si organulu publicitatii alu asociatiunei.

§. 17.

Secretariulu secundariu substitue si ajuta pre Secretariulu primariu in tote afacerile lui dein §-lu precedente. — Bibliotecariulu ingrigesce de registrarea opureloru si obiepteloru scientifiche, precumu si a requisiteloru asociatiunei. — Elu fara concediunea Presiedintelui nu va dá afara nimicu dein obieptele incredintiate ingrigirei lui.

§. 18.

Casieriulu debue se fia individu cautionatu, elu incaseaza banii asociatiunei, porta ratiotiniu despre ei;

Elu ingrigesce, cá taxele si alte datori: restante ale asociatiunei se se incaseze la timpulul seu; —

Elu pregatesce si substerne ratiotiniu anuale adunantiei generale spre revisiune, elu este responsaveru pentru casa si porta una chee a ei.

§. 19.

Controlorulu are de a contrasigná tote actele de ratiotiniu, ce se tienu de cass'a asociatiunei si a purta a dou'a chee a acesteia. — De aci urmeadia, ca densulu este pentru cass'a asociatiunei in solidum respundiatoriu cu casieriulu. —

§. 20.

Resiedinti'a Cancelariei Asociatiunei este Sibiiulu.

Sectiunea IV.

Despre adunanti'a generale.

§. 21.

Asociatiunea va tiené in totu anulu un'a adunare generale, si de voru cere inpregiurarile si mai multe. Adunanti'a generale va constá dein membrii ei fundatori si ordinari cu votu decisivu. — Membrii corespondenti si onorari au voia a intrá in adunare cu votu consultativu. — Conchemarea ei se va publicá prein jurnalele nationale romane, si prein unulu oficiosu alu Transilvaniei. — Tempulu si locul adunantiei generale ordinarie pentru cea mai de aproape sesiune se defige prein adunanti'a precedentá; ear a celei estraordinarie prein presedintele ei. —

§. 22.

In adunantiile generale numai acei membrii fundatori si ordinari au votu, cari se infacisiediu in persona; de aci urmeaza, ca persoanele morale, precum si individualitatile fizice absente nu potu luá parte la desbaterile si conclusele ei prein plénipotentiari.

§. 23.

Adunanti'a generale are drepturile si datorintiele urmatore:

a). Ea alege prein maioritaea voturiloru dein sinulu seu pre presedintele, vice-presedintele si pre oficialii Asociatiunei.

b). Ea alege dein sinulu seu unu Comitetu statoriu dein 12. membrii.

c). Ea designeada principiile conducatoria pentru inaintarea scopului Asociatiunei si administratiunea averei ei.

d). Ea decide despre primirea membrilor ei.

e). Esamina ratiociniulu anuale alu Casei.

f). Ea prelimina cheltuiiele Asociatiunei pre anulu viitoriu si inputernicesce pre Comitetulu pentru asignarea loru.

g). Ea decide sum'a pentru premii si stipendii pentru diferitele specialitati de scientie si arte.

h). Decide si prefige asupr'a remunerarei si sumei de remuneratiune pentru oficialii ei.

i). Ea prefige tempulu si locul adunantie generalei mai aproape ordinare. — Tote acestea prein maiortatea voturiloru.

§. 24.

Adunanti'a generale pote propune modificatiuni in statute, inse aceast'a numai prein voturile dein $\frac{2}{3}$ parti ai membriloru presenti, si modificatiunile propuse numai atunci voru avea valoarea sa, daca acelea voru castigá in nalt'a aprobare. — Inse scopulu si caracterulu Asociatiunei nu vá putea deveni obieptu alu desbateriloru, si alu concluseru adunantieloru sub nece una conditiune. —

§. 25.

Conclusele adunantieloru generale numai atunci voru avea putere legale, daca adunanti'a vá fi publicata celu putinu cu 30. de zile inante prein susu pomenitele jurnale.

§. 26.

Asociatiunea va avea unu fundu de reserva neatin-giveru, care se formeadia dein capitalele consantite de membrii fundatori si ordinari si dein a 5-a parte dein taxele anuali (jährlíche Beiträge) si dein interesele fondu.

lui de reserva. Celelalte 4. parti dein taxele si dein interesele fondului, precumu si darurile sperande, remanu in dispuseciunea Asociatiunei amesuratu. statutelor. —

§. 27.

Adunanti'a generale decide regulatu prein majoritatea voturiloru a membriloru presenti; — eara daca voturile suntu impartite in numeru egal, atunci prein voturile ace-lora, la cari s'a adausu opiniunea presiedintelui. —

§. 28.

Adunanti'a generale ingrigesce de agendele curente ale Asociatiunei dein Siedintia in Siedintia, precandu ea nu e adunata, prein unu comitetu alesu in modulu pre-fiptu in §. 23.

BCU Cluj / Central University Library Cluj

§. 29.

Comitetulu acest'a se alege prein adunanti'a generale pre cate 3. ani. Se intielege, ca se pote realege. —

§. 30.

Comitetulu vá tiené de regula in tota lun'a o sie-dintia regulara, si in casuri urgente si mai adeseori. —

Siedinti'a lui se convoca de presiedintele Asociatiunei, si in lips'a acestuia de Vice-presiedintele, cari totudeo-data ducu presidiulu in ea. —

§. 31

Decisiunile siedintieloru Comitetului numai atunci au valoare, daca celu putinu 6. membrii afara de presiedinte si de secretariu au luat parte la ea. — Comitetulu inca decide dupa majoritatea voturiloru membriloru presenti. —

§. 32.

Drepturile si datorintiele Comitetului sunt:

a). A hotari asupr'a reclamațiuniloru membriloru Asociațiunei in contr'a oficialiloru ei, escate dein calitatea loru cá membrii asociatiunei. — In care casuri oficialii acusati nu potu luá parte la Siedintiele Comitetului. — In contr'a decisiuniloru Comitetului este recursulu deschisu catra adunanti'a generale;

b). A primí operatele scientifique tramise si a le censurá sèu desine sèu prein censorii, ce i vá designá adunanti'a generale. —

c). A purtá de grige de articlii aflati de bunu pentru tiparire;

d). Comitetulu va ingrigi, cá pentru inlesnirea in casareu veniteloru asociatiunei se se inputerniceasca in deosebitele tienuturi Colectanti, cari se le primésca si inainteze la Cas'a asociatiunei. —

e). Comitetulu vá ingrigi si vá dá invoire presiedintèului pentru acoperirea speseloru curente prelinimate dein cas'a asociatiunei. —

f). A priveghia si dein partesi, cá afacerile oficialiloru se se efectueze cu acureteta si potrivitu scopulu asociatiunei.

g). Si in fine ajustificá lucrarile sale prein raportu inantea adunantie generalu.

§. 33.

Asociatiunea vá sustiné o foia periodica in fasciore nelimitate, destinata pentru publicarea afaceriloru ei si pentru latirea midiloceloru inaintarei de literatur'a romana si cultur'a poporulu romanu.

§. 34.

Limb'a oficiosă a Asociațiunii în toate afacerile ei, atât în Sedițiile generale și ale Comitetului, precum și a Cancelariei va fi — de sine se înțelege — aceea, care e și scopul Asociațiunii, adică cea română; membrilor necunosători de limb'a română le este iertat să se scribă și de altă limbă.

Sectiunea V.

Determinațiuni generale.

§. 35.

Datorințele și drepturile membrilor fondatori și ordinari sunt, că ei se conlucre de în toate puterile spre spriginirea și înaintarea scopului reuniunii. — Ei vor avea dreptul în adunările generale să facă propoziții pentru înaintarea scopului Asociațiunii și să descopere abuzurile observate în ramurile administrațiunii spre delaturarea lor. — Ei au dreptul de inițiativă și votul hotărâtoriu în adunările generale, dacă se înfățișează în persoană; lor se vând operele științifice esente de în asociațiune cu un preț mai josu. —

§. 36.

Fiecare membru înceta de a fi membru al asociațiunii:

- a). Preîn moarte,
- b). Preîn repășire voluntară,
- c). Dacă va înceta să plătească taxele anuale,
- d). Dacă se va eschide preîn deciziunea adunării generale.

§. 37.

Adunanti'a generale are dreptu de a eschide pre ori si care dein calitatea de membru,

a). pre aceia, cari pentru vreo fapta criminale injositoare s'au condamnatu prein hotarire judiciaria.

b). despre cari sa'u castigatu dovada, ca lucra spre indereptnicirea si pagubirea Asociatiunei. —

§. 38.

Asociatiunea acest'a se va privi de disoluta, candu membrii ei fundatori si ordinari ar deveni la unu numeru numai de 12. insi. In acestu casu averea ei va trece cá mostenire la Gimnasiulu romanu Gr. Cath. dein Blasiu, si la celu Gr. Resaritu de in Brasiovu in parti egale. — Inse banii si obiectele pretiose, care suntu dein partea fundatorloru consantite careiva ramure speciale a literaturei si a culturei poporului romanu, averea Asociatiunei de soiulu acesta dein urma va servi si in viitoriu vointiei fundatorului si va trebui se se administreze prein pomenitele gimnasii potrivitu acelui scopu. —

Propusetiunile Dlai Georgiu Baritiu, destinate spre a se elaborá si dupa impregiurari spre a se premiá.

1. Pentru carti scolastice, pe care au se le propune respectivele Corpuri profesoresci.

2. Compendiu din istori'a Transilvaniei, compusu asiá, cá acel'a se se póta introduce si in gimnasiulu micu, se fie si de lectura pentru publiculu

mijlociu. Se întielege de sine, ca acésta istoria trebuie se fia cu tóta luarea aminte la tóte miscările vietiei publice si natiunale a romaniloru transilvani, se aléga fantanile istorice cu tóta putinciós's'a critica, se nu crutie si se nu tienanici o parte.

3. Starea agriculturiei la romanii transilvani. Scriere comparativa, atatu cu referintia la romanii locuitori in diferitele tienuturi a le patriei, catu si cu referintia la modulu cultivarei pamentului între Sasi si Secui, si earasi in comparatiune cu Itali'a de susu, cu Elveti'a si cu Boemi'a. In legaminte cu acést'a

a). Inriurinti'a sciintiei chemice asupr'a agriculturiei. BCU Cluj / Central University Library Cluj

b). Horticultur'a séu gradinari'a. Suprem'a necesitate de a o naintá cu tóte mijlócele între romani.

c). Pomari'a. Intru asemenea.

d). Cultur'a padurilor: tóta putinciós'a lor crutiare, pe unde se afla; sadire de paduri, pe unde lipsescu.

e). Cultur'a vermiloru de matase. Enumerarea causeroru, pentru care incercarile respectiveloru gubernii mai virtosu de ani 80 incóce nu au potutu reesí, cá se introduca acestu ramu de economia.

f). Restaurarea si incuragiarea culturiei de stupi in tóta tier'c.

g). Imbunatatirea tuturor soiurilor de vite cornute, copitate, lanóse, cum si a paserilor domestice. In legaminte cu acést'a: deslegarea intrebarei: déca de ani 25 incoace prasirea de vite si totuodata nobilitarea soiurilor la locuitorii romani a naintatu séu a 'napoiatu. Un'a séu alt'a pentru ce?

4. Descrierea comparativa a locuintieloru omenești la romanii tierani din punctu de vedere igienicu, politienescu si esteticu: totuodata enumerarea cauzeloru, pentru care romanii tierani pana acum nu s'au indemnatu a'si cladi locuintie din materii mai solide.

5. Descrierea comparativa a porturilor romanesci din punctulu de vedere alu folosului cu privire la clima, si totuodata din celu esteticu. Deslegarea cestiuilor: care din tóte porturile romanesci de ambele secse póte se fia si mai corespundietoru climei si mai frumosu, cum si care porturi aru fi se dispara cu totulu, séu incai se se mai cultivate?

6. Descrierea mijlóceloru de nutrementu alu romaniloru din punctu de vedere igienicu.

7. Deslegarea intrebarei: in care tienuturi ale Transilvaniei sunt barbatii romani mai puterosi si totuodata mai muncitori, cum si femeile de o frumsetia mai clasica si mai traitóre (durabila).

8. Paralela trasa din punctu de vedere psihologicu si fiziologicu intra romanii transilvani cu toti ceilalti romani locuitori inlauntrulu monarchiei austriace, si anume cu Banatienii, cu cei dintre Crișii, Simesiu si Tis'a in Ungari'a si cu cei din Bucovin'a.

9. Deslegarea intrebarei: care sunt mijlocele si caile cele mai sigure ajutatoare la intemeierea, imbunatatirea si perpetuarea scololoru populare intre romani.

10. Colectiune de cele mai bune (cinci) balade romanesci transilvane.

11. Pentru ce art'a zugravirei, branu tota protectiunea, ce'i da ritulu bisericeii resaritene, nu pote nainta la romani preste totu?

12. Colectiunea tuturoru inscriptiuniloru romane tiparite si netiparite, cate s'au descoperitu pana acumu in Transilvani'a si in tierile vecine cu dinsa, insotite de unu Comentariu.

13. Celu mai bunu compendiu de Medicina forensi.

14. O dietetica populara in strinsa referintia la modulu viietuirei romaniloru.

15. Flor'a Transilvaniei, a Banatului si Bucovinei cu numiri romanesci si cu observatiuni medicale, care se marga in paralela cu credinti'a seu

sciinti'a, ce o are poporul despre puterea vindicătoare séu veninósa a plantelor patriotice.

Alte dispusetiuni.

Administratiunea se ia mesuri energióse spre a compliní lacunele din istori'a patriei si a natiunei nóstre. Spre acestu scopu in sa se puna in raportu cu tóte bibliotecele din patria si din afara, cum si cu toti istoriografii si istoriofilii. Aflanduse de trebuintia, se se faca spre acestu scopu si calatorii scientifique.

Istoriofilii si istoriografi: Scarlátu Rosetti, Generalulu Mavro, Ioann Maiorescu, Dr. A. T. Laurianu, Eudosiu Hormuzache, Nicolae Istrate in Moldov'a, cum si sectiunea ministeriala p. cercetarea chrisóveloru monastiresci.

Se se recéra manuscriptele loru Samuilu Miculu si Georgie Sincai dela ministeriulu din Vien'a.

Totuodata se se pórté grija cu totuadinsulu de adunarea documenteloru pentru istori'a bisericésca.

Fóí'a periodica, ce va esí pe spesele Asociatiunei, se se ocupe per eminentiam cu publicarea de documinte istorice in originalu si in traductiune.
